

19099

Oradea - Nagyváradi, 1939. június 1 - Csütörtök
VIII. évfolyam, 115 (2110) szám.

4 lei

MAGYAR L

Nagys. Kozma Andras urnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLO NYOMDA R-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GEZA**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárlás Elemér**

Az igazságügyminisztérium közváltette a választójogosultak számbavételét

Két millió az egész ország területén a jelentkezők száma

Bucurestiből jelentik: A választójogért való jelentkezés határideje letelt s az igazságügyminisztérium nyilvánosságra hozta a jelentkezések végeredményét. Ezek szerint az egész országban 2.025.123 választó jelentkezőt a képviselőválasztásokra. A tíz tartomány között a választók száma következőképpen oszlik meg:

Bucegi tartomány	328.235
Duna tartomány	195.978
Prut tartomány	205.144
Bucuresti tartomány	101.217
Szamos tartomány	209.426
Maros tartomány	214.885
Temes tartomány	254.643
Olt tartomány	179.465
Suceava tartomány	132.572
Dnyeszter tartomány	113.231

Dragomir Silviu kisebbségügyi miniszter nyilatkozott, hogy a választás a rend vizsgáját jelenti

Kolozsvárról jelentik: Silviu Dragomir dr., kisebbségi miniszter a Nemzeti Ujjászületés Frontjának főtitkára a pünkösdi ünnepnapokat Kolozsváron töltötte. A miniszter ez alkalommal nyilatkozott a sajtó képviselői számára. Az újságírók először azt kérdezték Dragomir dr.-től, hogy kolozsvári útja összefüggésben van-e valamilyen politikai eseménnyel?

— Nincsen, — felelte a miniszter, — mindössze néhány napi pihenésre használtam fel a pünkösdi ünnepeket. A parlamenti választásokat megelőzőleg nem lehet semmiféle propaganda-működést kifejteni, mert az új alkotmány alapján készült választási törvényt ezt kizárja. A munka, amelyre minden egyes jelölt rámutathat választói előtt, a politikai propaganda egyetlen kifejezési lehetősége.

— Mi a véleménye miniszter urnak a választásokról?

— Meggyőződésem, hogy miután a demagógia multbeli erőfeszítéseit megszüntettük s a munka eszméjétől megvilágított rendszert, amelyet Öfelsége adott az országnak, foglalkozási ágakra egyszerűsítették, a választás részünkre a rend vizsgáját jelenti, külföld felé pedig az állam tekintélyét nyilvánítja ki.

Az erdélyi értelmiségi foglalkozásuk számának megnövelése

A Nemzeti Ujjászületés Frontja tartományi és megyei titkárainak kinevezéséről Dragomir miniszter kijelentette, hogy a nehéz és fontos tisztelet betöltő egyének névjegyzékét már elkészítették, a kinevezések azonban még nem történtek meg.

— Mi a véleménye miniszter urnak a választásokkal kapcsolatban a szellemi foglalkozásuk osztályáról? — kérdezték az újságírók.

— A tartományok kulturális helyzete kivüláglik a választói névjegyzékekből. Bucegi- és Prut-tartományok után, Bucuresti és Iasi

székhelyekkel, amelyeknek régi és elismert szellemi rétege van, Szamos-tartomány következik, az ebbe az osztályba eső szavazók számával. Ez a körülmény annak a hatalmas lépésnek megállapítására kötelez, amelyet Erdély az utóbbi húsz évben tett szellemi téren. Nem hiszem, hogy akadna még egy nemzetiégi vidék, amelynek hasonló rövid idő alatt ilyen értelmiségi többséget sikerült volna kialakítania. 1910-ben egész Erdély területén csak 1300 érettségizett román élt s most, egyedül Szamos-tartomány 13.341 szellemi foglalkozású szavazót mutat ki. Ha ehhez hozzávesszük még Ma-

ros-tartomány szellemi foglalkozású lakóit is, kitűnik, hogy Erdélyben huszszorosára emelkedett az értelmiségek száma. Meglepő, hogy a szervezetekbe tömörült erdélyi intellektuális szenátorjelöltet nem állítottak, bár ismert együttérzésük váratlan sikert hozhatott volna. Ez egyébként a Front nemzeti kereteihez való teljes azonosulásukat s politikai fegyelmüket is mutatja.

— Hogyan látja miniszter ur a kisebbségeket a jelenlegi választásokon?

— A kisebbségek, akiket az új választási rendszer is védelmez, fontos tényezők, jelentős számuknál fogva, amellyel az összes kategóriákban rendelkeznek. Jól vannak képviselve az ipari és kereskedelmi osztályban s a földművelő osztályban is, ahol egységes tömegek vannak. A Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépésük után először szavaznak egyenlő feltételek mellett az ország többi lakosával. Remélem, hogy az eredmény kielégítő lesz számukra s jelentőségükkel, valamint hivatásbeli szükségleteikkel arányosan megkapják a természetes és logikus képviselőket.

A jugoszláv kormányzóherceg látogatása Németországban

„Németország a jugoszláv állam és nép zárt egységét olyan tényezőnek tekinti, mely Délkelet-Európában hezeshedik a nyugalomért“

Berlinből jelentik: Pál jugoszláv kormányzóherceg és felesége, Olga hercegnő Markovics külügyminiszter és Antics udvari miniszter kíséretében Németországba utazott. A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz ezzel a látogatással foglalkozva többet közölt a következőket írja:

— A látogatás ténye egymagában már bizonyíték arra, hogy a jugoszláv politika megtartotta önállóságát abban a politikai kaoszban, amelyet az angol békefront zür-zavara teremtett. Jugoszláviát elveinek állandósága jellemzi. Csak a saját érde-

keit tekinti irányadónak és minden tömbalakuláson túl olyan barátságsszerzők és gazdasági kapcsolatok kiépítésére törekszik, amelyek földrajzi és történelmi szempontból a legtermészetesebbeknek mutatkoznak. Németország a jugoszláv állam és nép zárt egységét olyan tényezőnek tekinti, mely Délkelet-Európában hezeshedik a nyugalomért és a Balkán békéje érdekében éppen olyan szükséges, mint a Birodalom egysége saját életterületén belül.

Az Egyesült Államok külügyminisztere kifejtette álláspontját a semlegeségi törvénnyel kapcsolatban

Hull külügyminiszter újabb javaslatokat tett a fegyverhivatal szabályozására

Washingtonból jelentik: Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere levelet intézett a képviselőház és szenátus elnökeihez. A külügyminiszter a két levélben kifejti kormánya álláspontját a semlegeségi törvény kérdésével kapcsolatban. Fejtegetésében abból indul ki, hogy a jelenleg érvényben lévő fegyverkivitelitilalmat el kell törölni.

Ugyanakkor a fegyverkivitel szabályozása szempontjából a következő javaslatokat teszi:

1. Az amerikai hajóknak nem szabad többé háborús partokat érinteniök, függetlenül attól, hogy rakományuk miből áll.

2. Az amerikai állampolgárok utazását hadviselő államokba korlátozni kell.

3. Mielőtt hadviselő államnak árut szolgáltatnának ki, az áru tulajdonjogát külföldi vevőkre kell átruházni.

4. Szabályozni kell a hadviselő államok javára szolgáló pénzgyűjtés jogát.

5. Továbbra is fenn kell tartani a rendelkezést, mely megtiltja a kölcsön- és hitelnyújtást hadviselő államoknak.

6. Továbbra is fenn kell tartani a fegyver- és lőszerkivitel jelenlegi rendszerét.

Agglegénység a falvakban

Irta: Sólyom Béla

1. A falvak során végigjárva, többször látam elkomolyodott, magános férfiakat s puhatoloztam életsorsuk után. Állítom, hogy szinte az ő férfiúi büszkeségük teljes megalázása árán tudtam meg komorságuk okát, vagyis azt, hogy ők még mindig legénysorban vannak. Akadtak, akik kérdésemet fájón elnyelték. Fordult elő olyan eset is, hogy akét kérdeztem, dacosan faképnél hagyott s dulva-fulva ment tovább. Így egy fájdalomtól kettő lett; ő tovább vitte a magát, én meg magamban nem bírtam az enyémet viselni, vizsgálódni kezdtem és eredményül a következő megállapításokra jutottam: a) Szégyen öli ezeket az idős fiatalokat. Hiszen egyikük se lehet olyan becsült helyzetben, mint azok az iskolai és katonaságbeli pajtásaik, akik boldog házasságban élnek napjaikat. Az így lemaradt visszavonul a társaságtól, vagy elmegy a faluból. Némelyik felmenti magát e hatás alól s egész élete botrányba fullad. b) Nem kis dolog a falu társadalmából kipattanó lenézés sem vele szemben. Pedig szép szál legény volna az illető, feszül benne az életerő, kézigyessége, találékonyága, munkája elsőrendű, mégis a reá szemeltetőd leányokat kerülnie kell, mert nincs meg a társasági vagy rangja a házassághoz. A falun a lenézés valami olyan külön hatalom, melynek jármába senkinek sem jó belekerülni, mert az testével-lelkével valóban igát húz. c) Ha lenne fészék, talán gond se volna, mert a fészékbe madár könnyen kerül. A „nincs” igen sok házassággal szembenálló és legyőzhetetlen erő.

2. Madách e gazdasági kérdést így fejezte ki: kevés a fóka, sok az eszkimó. Nálunk e tétel így áll: kevés a föld, szapora a nép. A falvak lakói 25 százalékánál házhelye is alig van. A másik 25 százalék pedig 4 holdon aluli törpebirtokos, aki alig tudja kiizzadni a létminimumot. A többi 50 százalékban levő 4—5—10—15 holdas gazdák magukban végeznek minden munkát, szószertint éjelt nappá tesznek, mert a székely gabonatermőföldök óriási, sokszor speciális munkát igényelnek a holdankinti átlag 8—10 mm. terméért. 4—5 gyermek kiházásítása bizony sok gond forrása, mely messze kitolja a házasság évét.

3. Nézzük a napszamos életét is.

Jelenleg e vidéken a férfi napszám 30 lei, a női 25 lei kszl mellett. Fűkaszállástól cséplésig a férfi napszám 50, a női 40 lei. Ha a családapának és anyának az év folyamán 200—200 napszám kijutna, akkor élethelyzete jobb volna, mint a 8—10 holdas gazdái. mert 14.500 lejjel zárna az évet. Azonban ez teljes lehetetlenség, mert a nagyobb gazdaságokban gépekkel és egyéb modern gazdasági eszközökkel dolgoznak s ez fölöslegessé teszi a napszamos. Viszont a kisebb gazdák, hogy a napszámot megspórolják, kalákával segítenek egymáson céljaik sikeres eléréséért. Ily viszonyok mellett a napszamos családok gyermekei előtt is igen kemény dió a házasság, mert a jövő nem nagyon biztat megélhetéssel.

4. Ideiktatok egy futólag készített statisztikát, mely egy 1700 holddal és 780 lélekkel bíró község képét tárja elénk. A kapuszám 164.

a) Van 25 család 106 lélekkel, melynek csak házhelye van, vagy még az sem. A falu összes lakosaihoz képest arányszámuk 13,5 százalék.

b)	0—1 holdja van	26 családnak	116 lélekkel
1—2	"	23	88
2—3	"	17	65
	"	66	269

E 66 család, mely a község 34,5 százalékát alkotja, a maroknyi földből képtelen még a létminimumot is előteremteni s ezért vagy felelő munkát vállal, vagy napszámra jár, vagy cselédeskedik.

E szerint e község 48 százaléka kemény

életharcban van. Viszont az is igaz, hogy e 48 százalék termeli ki a legtöbb agglegényt.

Akadtt község, mely minden tekintetben igen jó viszonyok között élnek mutatkozott. Távolról szemlélve, szinte esküt lehetett volna tenni, hogy az agglegénység nem kísért ottan. Alapos vizsgálata eredménye: 50 százalékon felüli agglegénység.

5. Ezek után itt alább beszéljen egy pár község statisztikája, amely teljes gondossággal készült. A falvak neveit A, B, C betűkkel jelölöm. Aki eszével és szívével tud gondolkodni e szomorúságban született számokon, annak e szótlán fájdalom esztét megállítja s szívért részvétellel tölti el.

A község neve	Evek	Született	Meghalt	Házasságot kötött	Gyermekáldás családoként és 9/6-ban	Agglegények száma	Az agglegények aránya a házasságok számához képest
A	1929—38	171	114	61	35,67% 2,7	57	93,65%
B	1929—38	634	419	160	25,4% 3,9	106	65,55%
C	1929—38	283	191	70	24,73% 4	71	101,42%
D	1929—38	261	151	70	26,7% 3,7	32	45,71%
E	1929—38	1037	598	274	26,41% 3,7	147	53,60%

E komoly tényekkel szemben némelyek talán arra a megállapításra jutnak, hogy az ézszerű földművelés egészen segíteni fog e ma még szótlán fájdalomon.

a) Azonban e számításokat már a tapasztalat a következőképpen cáfolta meg: A bemutatott 780 lelket számláló falu 48 százaléka lédharcot vív. Az 52 százalék pedig 4—25 holdas

gazda. A bevezetett téli falusi gazdatanfolyamok és a kitűnően szerkesztett *Gazda* nagyban elősegíti az ézszerű földművelést. A 4—25 holdas gazda a kipróbált utasítások, gépek és különféle gazdasági eszközök révén, néha-néha kalákával olyan helyzetben van, hogy szinte teljesen napszamos nélkül — cselédjeivel képes földjét megművelni s mégis nagyobb jóvedelmet produkál jelenleg, mint régen. Így a tudás és a gépek miatt igen sok napszamos-erő elmarad.

b) Az okszerű gazdálkodás mellett igen sok felesművelés megszűnik, ami ismét csak a nincstelenséget és az agglegények számát fogja fokozni.

c) A gépek miatt a szegény kimarad a harmados burgonya- és kukorica-kapálásból, illetve termelésből, melyből eddig jutott neki télire fára, ruhára, stb. Tudok faluról, ahol 1—2 ember csak ingalomból juttat a szegényeknek harmados burgonya- és kukorica-földet.

d) Ebből látható, hogy a belterjes gazdálkodás is veszély, mely pedig súlyos veszély népünkre, mert falvaink 48 százaléka kenyér és munka nélkül marad.

e) Az idő kereke nem áll meg; az ézszerű gazdálkodás feltartóztatása lehetetlen s a kérdések kérdése vállunkra és lelkünkre nehezedik: mit csináljunk pár év múlva azzal a 48 százaléknál néppel, mely már most munkanélkülinek és így ételmi-hiányban levőnek mutatkozik.

Az idő teljesen megérett e kérdés alapos megfontolására. Jó lesz, ha számotvetünk, hogy hogyan segíthetnénk házi-ipar, angora nyúltenyésztés, méhészet, gyógyó növény-gyűjtés, stb. szakszerű bevezetésével, mert ha csőstől hull reánk majd a baj, a kapkodás óriási áldozatot fog követelni.

6. Ezután nyomtatékosan kérdelem: van-e szükség a teljes rendszerességgel meginduló és folytatódó falutanulmányra? Ez már igazán lelkiismereti kérdéssé válik a nép természetes vezetői előtt, mert ezt tovább halogatni büntetés nélkül nem lehet. Bele kell néznünk a népi élet virágzó és haldokló rétegződéseibe, hogy amit meg lehet menteni, mentsük meg s erőnk és tehetségünk szerint fogjunk össze a mentőmunkában.

Trieszt felé

Irta: Ijjas Antal

... Többé már nem találkozom vele s nem tudhatom meg róla, hogy ki volt.

A Trieszt felé induló hajóra egy napig kellett várnom Pireuszban s mivel ilyen rövid időre nem érdemes sehoh megzárani, árván csavarogtam az utcák útvesztőiben, ahol hideg s fullasztó szél járt: tél volt s a mélyen, szinte haragosan kéklő görög ég alatt napsütötte, vakító mézpor-felhők keringtek az attikaj síkság hűvös szelében. A hajóutaknak ez az állomása már kapu Ázsiába és Afrika exotikumához. Itt láttam először nagyobb számban kínakat: arcuk köből faragott mongol mosolyával lépdelenek a kikötői városrész utcáin. Rajtuk kívül rengeteg volt a néger és orosz.

Alighogy beérkezett a hajóm, már rajta is voltam és elhelyezkedtem a vakítóan fehér lakk és tündöklő rázrudak jóleső, tisztá pompája között: a trieszti társaságnak ez a gőzöse jelentette számomra Európát a hosszú és fárasító balkáni csavargás után. Atöltöztem és felmentem a kabinból a dohányzószalomba, amely félemeletnyire a fedélzettel alatt épült s üvegablakai egy keskeny terraszféltre és a tengerre nyíltak.

Itt pillantottam meg először az ismeretlen Aesszonyt: egyik üveglap előtt ült fázóan összekuporogva egy karosszékben a hideg, ólmos fényben. Künn hűvös szél fúj a alkonyatban a ropant kormos teherhajók óriási daruj dolgoztak az átrakodásnál. Közben förtelmes szirénajelzések siklottak át a vas, szénpor és olaj szennye s a hajó minden atómja felett. De az ő arcéle tisztán rajzolódott bele a napnyugta violaszínű hamvába: ott ült és a cigarettafüst homályos felhői szállongtak körül. Akkor azonban csak egy pillantást vettem rá, jobban érdekelt a hajóknak, mólóknak és a partnak megmozduló, majd az ablakok előtt hímálódzva elvonuló képe s Pireusznak az estében felragyogó lámpásai.

Amikor nálunk is feltündöklötték a lámpák, elkezdtem válogatni az asztal folyóiratait, nyaralási és utazási prospektusait között. Azt hiszem, az „Ost und West” német folyóirat göthetős ha-

sábjai és komiz barna klieei felett nyomott el az álom. Legalábbis ezt pillantottam meg magam előtt, amikor felrázott a pincér: a kimerültség, a meleg, a vakító, fárasító fény és a kényelmes bőrkarosszék elaltattak, ami igen illelten dolog lehet ilyen hajók szalójában. A hatalmas helyiség egészen üres volt már, engem is vacsorára hívtak, de az én gyomrom undorral és émelygéssel volt tele, nem kellett a vacsora. Amint az álmoság mámorától és a hajó ingásától távologva kifelé mentem, az ő támogatásával, valami undorító zöldes fátyol vonult el egy pillanatra a szemem előtt, s abból egy szál pincértől támogatott vékony fiatallembert láttam kibontakozni: arca barázdált, zöldsbarna volt, mint egy kéthetes hullái; az én arcom volt a tükörben, lebaránva mindenfélétől a puhaságába bevágódtak az első érdekesebb vonások: a férfikor.

Írtózatlan hosszú és kimerítő alvás után ébredtem fel a koromsötét, teljesen zárt kabinban. Amikor felmentem a fedélzetre, a szél egy pillanatra alatt kifújta fejemből a kábulatot. A Jónitenger téli széllel és szürke éggel fogadott bennünket. A fedélzet építményei miatt csak a horizont egy részét láthattam, de amikor reggeli után felmentem a dohányzószalomba, olyan látvány várt, amit sokáig nem felejték el.

Az aesszony ott ült tegnapi helyén az ablaknál, a cigarettafüst kék glóriájában, félig rárajzolódva az égre és a szürkészöld vízre, amelyre teljes súlyával ráfeküdt a bőre. A bőre nem korbácsolja fel a vizet, mint más szelek, hanem lenyomja. A hullámok lassan smelkedő és süllyedő óriási felületekben gördültek velünk szembe, szinte a tenger felemelkedő és alászálló lélegzetvételének látszólag ezek az ólmos, óriási lapok. Az aesszony pedig rámentekintett és én megláttam arcát: tökéletes és alacsony homlokát, súlyos és gögös szemöldökét, kemény, görögös metszésű orrát, legkevésbé kicsiny, de annál határozottabb rajzú száját és széles, márványból faragott állát. Szemhéja nehéz volt és sötét s ama súlyos és ferde pillantás, amely alóla ért, oly nyílt és tisztá volt, akár a nappal, sötét és csillagos, akár az éjszaka, édes és érdeklődő, mint az élet, oly gögös, únott és fanyar, mint a halál. De csak egyetlen pillanatig tartott az egész, mert felállott egy szélesvállú, magas fiatalember, bemutatkozott és mosolyogva

A német birodalmi belügy- miniszter egyheti látogatásra Magyarországra utazik

Berlinből jelentik: Illetékes helyről nyert értesülés szerint Frick német birodalmi belügyminiszter Keresztes-Fischer Ferenc magyar belügyminiszter meghívására és két év előtti berlini látogatásának viszonzásaként a jövő hét elején, egyhetes tartózkodásra Budapestre utazik. Magyarországi tartózkodása során a német birodalmi belügyminiszter ellátogat a Balatonra és a Hortobágyra is.

Lengyelország

a danzigi hatóságokra hárítja a felelősséget a kalthofi összetűzésért

Danzigból jelentik: A lengyel követ átnyújtotta kormányának válaszejegyzékét a danzigi szenátusnak a kalthofi események ügyében Lengyelországhoz intézett jegyzékére. A lengyel jegyzék a kalthofi összetűzésért a danzigi hatóságokra hárítja a felelősséget. A jegyzék szerint természetes az, hogy a Kalthofba induló lengyel tisztviselők fegyvert vittek magukkal. A lengyel kormány nem látja be, hogy ezek a tisztviselők hibáztak és nem járulhat hozzá ahhoz, hogy a szenátus bármily követeléseket támaszthasson elmozdításukra vonatkozólag.

Kolozsváron szavaznak a nagyváradi szenátor- választók

Nagyvárad város polgármesterei hivatala a biharmegyei törvényszék 1872—1939. május hó 30-iki átirata alapján közli a szenátorválasztókkal, hogy a Szamos tartomány területén élő szenátorválasztók Kolozsváron fognak szavazni pénteken, június 2-án a kolozsvári városi járásbíróház 19. számú helyiségében (Str. Regele Carol II. 2. sz. Bejárat a törvényszék főkapuján). A szavazás reggel 8 órakor kezdődik.

kérdézte, jól folytattam-e tegnap este itt megkezdett alvómat. Azután leültem az asszony közelében s szinte kéretlenül kiadott magából mindent, ami benne volt: kellett neki egy médium, ki hallgassa. Bécsi fiatalember volt, Otto Würz, Indokínából jött, ahol egy nagy fakitermelő cég szolgálatában állott, — „mert igen, a francia kénevelmes és nem szeret kimenni, különben is a franciáknak csak a szemetje kerül a gyarmatokra”, pedig higgye el, kérem, aranybánya az és el sem képzelem, milyen modern már: tessék elképzelni, hogy a világháború óta villanylámpák égnek a hindu bálványtemplomban, a városoknak amerikai aranyú sajtójuk van és azonkívül a choloni börzén dühösen tombol a hossz és beessz, igen, leginkább rizsben, de okos ember nem megy oda, se Makaóba, ebbe a borzalmas portugál kínai jártéklarangba, mert awha a kínai betesz a lábát, ott fű nem nő, á . . . azért ezó sínos róla, megbecsülök a fűhéreket, ha dolgoznak; ő is egy hatalmas kínai vállalkozó szolgálatában irtott erdő, háromszáz kullival, két éven át, mocsarak, kígyók, forróság és láz között, de meg is van az eredménye, az öreg tisztességesen meg is fizette; és még valami: európai embernek fogalma sincs arról, milyen vastag, fénylő, puha, meleg eelymekben ült a vén — úgy rémlik, Cseng Fu — az irodájában, telefon, amerikai íróasztal és írógép előtt, mintha vastag szövetű szőtt, szintjatszó, sötétkék és drágakő-ruhát viselne.

Ezen a módon szórakoztatott engem Otto Würz, néha kérdezett és majdnem megölelt, amikor megtudta, hogy jártam már Bécsben s azalatt Ottakringben laktam. Az ő menyasszonya is ottakringi leány és lehet, hogy a többiekkel együtt várja majd őt Trieszben.

Közben a hullámok szürkén és konokul vonultak el szemünk előtt. Az asszony pedig ott ült füstbe, gögbe és némaságba burkolódva, éreztem, hogy halál és halálat minket és látszott rajta, hogy únott beteg, sovány, gögbe és boldogtalan. Néha alátékintett kezére és megforgatta jobbkezének gyűrűsujját az arany karikagyűrűt.

A következő napon, késő délután, szélben és szakadó esőben értünk a kormos és komor trieszti kikötőbe, az isztriai hegyek alá. Mind a fedélzeten voltunk, a szél és eső ellenére is. A derék Otto Würz nem bírta magával, amikor a kiszállás előtt

A francia külügyminiszter meg- beszélései a szovjet nagykövettel

Sem a párizsi, sem a londoni szovjet nagykövet nem adott még végleges választ az angol-francia jegyzékre

Párizsból jelentik: Bonnet, francia külügyminiszter kedden megbeszélést folytatott a szovjet nagykövettel. A megbeszélések a folyamatban lévő hármass egyezmény megkötése körül forogtak. Francia diplomáciai körök hangoztatják, hogy sem a londoni, sem a párizsi szovjet nagykövet nem

adott még véglegesen választ kormánya nevében az angol-francia jegyzékre. A választ valószínűleg diplomáciai uton juttatják el az érdekeltekhez. Ugyanezekben a körökben megerősítik, hogy elvben teljes a megegyezés a három hatalom között.

Heves mérkőzés a francia szocialista pártban Blum Leo és Paul Faure között

Faure nagy nemzetközi értekezlet összehívását javasolja, amelyen a demokrata hatalmak vezetői Hitlerrel és Mussolinivel megvitátnák az ellentétek békés rendezésének lehetőségét

Párizsból jelentik: A francia szocialista párt Nantesben ülésező országos értekezletén heves mérkőzés volt Leon Blum és Paul Faure között. Blum a kommunistákkal való együttműködést indítványozta, az értekezlet azonban Paul Faure javaslatát fogadta el nagy többséggel. Faure javaslata szerint a szocialista párt nem működhet együtt a bolsevista irányú szervezetekkel.

A Blum-csoport szónokai erélyes fellépést követeltek a tekintélyuralmi államokkal szemben s annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy elsőrendű feladat a támadás elleni védőgát kiépítése.

Faure ezzel szemben azt indítványozta, hogy haladéktalanul nagy nemzetközi értekezletet kell összehívni, amelyen a demokrata hatalmak vezetői Hitlerrel és Mussolinivel megvitátnák az ellentétek békés rendezésének lehetőségét.

Nagy feltűnést keltett, hogy Faure indítványát olyan nagy többséggel fogadták el.

Az angol munkáspárt a Chamberlain-kormány külpolitikája ellen

Londonból jelentik: Az angol munkáspárt országos értekezlete 2,363.000 szavazattal 55.000 ellenében határozati javaslatot fogadott el és ebben élesen elítéli a Chamberlain-kormány külpolitikáját.

A CFR rendelete a választópolgárok vasúti szállításáról

Bucurestiből jelentik: A CFR igazgatóság tegnap reggel rendeletet adott ki, amelyben ismerteti, hogy a választások napjain hogyan szállítják a választókat választási helyükre. A választó falusi csoportokat a primár, vagy a jegyző, vagy más tisztviselő vezetésével június elsején szállítják községeikből a járásbíróvási székhelyekre. Még ugyanazon napon ugyanazon rendszer szerint vissza is térhetnek lakhelyükre. A csoport vezetője az illetékes primária által kibocsátott igazoló irást mutat be az állomáson, amelyen megjelölik az utasok számát és a megtett távolságot. A szenátusi választók egyéni utazási igazolványokkal utaznak, amelyeket a CFR-pénztárak bocsátanak ki a választó lakhelyén levő törvényszéki elnökség által kiadott egyéni igazolvány alapján. Ezek a választók június elsején, vagy másodikkán indulhatnak és másodikkán, vagy harmadikkán térhetnek vissza. A visszatérési állomásokon hasonlóképpen kísérőlapokat adnak ki az említett igazolványok alapján, amelyeket az elutazáskor és a visszatéréskor láttamoztatni kell az állomáson. A szállítás a személyvonat harmadik osztályán történik, vagy ennek híján gyorsvonaton másodosztályon. A szenátusi választók különbözetet fizetnek.

Bélrenyhesség?

.....Leo-Pills

segít.

Leo-Pills

már a fedélzetről megpillantotta szeretteinek csoportját, köztük Hilde Helmet is. Hilde Helmet, akiért eljött a világ túlsó feléről és Szaigon óta várt ekezer kilométeren keresztül. Hilde Helmet, akinek olesó germán szőkeje, mint kenyeres-lány, minden bécsi kávéházban megtalálható.

Más várakozó csoport nem volt s az idegen asszony, aki mozdulatlanul nézte a partot, valami ösztönösen gyámoltalan gesztussal kapaszkodott a korlátba. Őt nem várta senki és én visszavontam gondolatomat, amivel lekicsinyeltem Otto Würzöt; hiszen őt ujjongva várja Hilde Helm. Nyárspolgári életük lesz és legalább két gyermekük. Köztük egy szőke, szélesvállú Otto s egy sárgászőke Hilde, ami gazdagabb élet, mint az övé, akinek — szegénynek — nincs mása, mint cigarettái füstje és ki tudja, mért nem várja az, akit ő várt volna.

Nem búcsúztam el Otto Würztől, mert irigyeltem Hilde Helm miatt. Igyekeztem másra gondolni s mikor egy drótkötélköteg súlyos karikában vágódott le a mólóra s egy hajósegény megszédült pusztá szelétől, megjegyeztem magamban, hogy a hajókötélről leütött atya halála nem irreális.

Trieszben töltöttem az éjszakát s másnap a gyálázatosan rossz reggeli kávé mellett azt olvastam a helyi lapban, hogy még az éjszaka felfedezték egy idegen hölgy öngyilkosságát. Megmérgezte magát. Kíváncsiságból elmentem és megnéztem, — és itt következik a történet fordulója: nem az Idegen Asszony volt. Más volt, egy kicsiny, megviselt és megkínzott arcú középkorú vagy annál is idősebb hölgy, a halál kemény és sötét vonásaival arcán. Hajóutam Ismeretlen Asszonya Asszonya élve ment tovább, s én nem tudom miért, élesen láttam emlékeim között sokszor azóta is: magányosság gomolyog körülötte, akár a cigaretták violaszínű füstje, s ő füstbe, gögbe, némaságba burkolódva utazik és egyre utazik. Néha idegesen lenyúl jobbkezéhez és azzal a mozdulattal, amelyet a hajón láttam, megforgatja ujján a karikagyűrűt. Oh, sápadt és titkos arany! Micsoda titkot vitt e gyűrűvel fákó és vézna ujján? Micsoda titkot és micsoda terhet? Tíz éve már, hogy felbukkant előttem, életem két napjára, — s él-e még? És leoldották-e szívéből a titkot és a terhet Isten könyörületes ujjai?

Aranymise és ezüstmise a temesvári piaristáknál

Meleg ünneplésben részesítette a magyar katolikus társadalom Mondik Pál és P. Tóth Lajos jubilaris piaristákat

Temesvár. Saját tud. Lélekemelő kettős ünnepe volt pünkösd két napján a temesvári piarista rendháznak, amely egyúttal az egész piaristarend és a bányász társadalom ünnepe is volt. *Mondik Pál* piarista tanár, volt rendi kormányasszisztens és volt főgimnáziumi igazgató pünkösd vasárnapján mutatta be aranymiséjét. *P. Tóth Lajos* pedig, a temesvári kegyesrendi főgimnázium igazgatója, rendi asszisztens pünkösd hétfőjén ezüstmiséjét tartotta. *Mertz Károly* tanár, házfőnök nagy szeretettel és körültekintéssel rendezte meg két érdekes rendtársa jubileumi ünnepségét. Az ünnepeken megjelent és közreműködött *Biró Vencel* dr rendfőnök is. Az ünnepeken megjelent nagyszámú közönség köréből mindkét napon a hála és elismerés öszinte és megható szava csendült ki.

A két jubiláns

Mindkét jubiláns köztiszteltben álló pap-tanár s a tettek embere.

Mondik Pál, aki most aranymiséjét mondotta,

Mondik Pál,
aranymisés piarista

1864-ben született Munkácsen. Ötven évvel ezelőtt szentelték pappá s ugyanakkor kezdte meg tanári működését Temesváron, ahol három évig tanított. *Mondik Pál* akkoriban résztvett a temesvári piaristák százéves jubileumi ünnepségén és megérthette, néhány hónap előtt, az itteni rendház alapításának százötvenéves ünnepét is. Pályája további során tanár volt Nagykárolyban, Kolozsváron, Nagykanizsán, Kecskeméten és Nyitrán, 1909-ben a piaristák podolini intézetének igazgatója lett, 1914-ben Máramaroszigeten igazgató, 1922-ben Nagykárolyban igazgató és internátusi vezető, 1924-ben pedig újra mint tanár került Temesvárra. 1929-ben nyugalomba vonult, azonban 1931-ben a rendi kormány a tartományfőnök asszisztensévé nevezte ki és három évig működött Kolozsváron *Visegrádi Lajos* rendfőnök mellett mint asszisztens s annak helyettese. Miután így a rendi kormányzásban is kivette részét újra nyugalomba vonult, a temesvári rendháza.

P. Tóth Lajos rendi asszisztens és a temesvári piarista főgimnázium nagyrabecsült igazgatója, aki most ezüstmiséjét mondta el. Szentesen született 1890-ben. Huszonöt évvel ezelőtt szentelték pappá és kezdte meg tanári működését. Első állomása Sátoraljaújhely volt. Az egyetemen a teológiát is elvégezte. Nagykárolyban hitoktató lett s egyúttal tanár és internátusi igazgató. 1921-ben Kolozsváron tanár, szubregens a fiúnevelésben s a teológiai és tanképző főiskola tanára. 1929-ben — tíz évvel ezelőtt — került Temesvárra, a nagynevű főgimnázium igazgatójaként. Azóta vezető szakadatlan munkával és nagy körültekintéssel a főgimnázium ügyeit, úgy hogy hatóságok és közönség részéről egyaránt a legnagyobb nagyrabecsülést vívta ki. *P. Tóth Lajos* rendezte meg egyébként nemrégiben a temesvári piaristák százötvenéves emlékeztetés jubilumi ünnepségét is.

Pünkösd vasárnapján *Mondik Pál* aranymiséjére kondultak meg a piarista-templom harangjai. A templom zsufolásig megtelt ünneplő közönség-

gel. Megjelentek a város magyar közéleti és társadalmi kiválóságai is, többen a vidékről is. Javára a piarista-főgimnázium egykori tanítványai sorából került ki. A jubiláns az oltárhoz vonult, a tanulóifjúság pedig a számára fentartott helyre. *Mondik Pál* a Te-Deumot intonálta, majd megtartotta aranymiséjét. A manuduktori tisztet *Kayser* nagyrépost töltötte be. Mise alatt az ifjúsági énekhar énekelte *Blédy Lajos* piarista-tanár vezetésével.

Evangélium után *Biró Vencel* dr rendfőnök lépett az oltárhoz és magasszínvonalú ünnepi beszédet mondott. Az ünnepi beszéd mély benyomást keltett. Mise után a jubiláns áldását adta a rendfőnöknek és a manuduktorának, rend- és paptársainak, majd a közönségnek és minden egyes diáknak. Majd ünnepi menetben, az éljenző diákok sorfala közt elkísérték a házfőnöki hivatalba, ahol elsőnek *Biró Vencel* dr rendfőnök köszöntötte.

Mondik Pál jubiláns meghatottan mondott köszönetet a nagy megtiszteltetésért, hogy ünnepeinek fényét a rendfőnök megjelenésével és közreműködésével emelte.

Mertz Károly tanár, házfőnök a rendház ajánlóját, díszes misekönyvet nyújtott át. *P. Tóth Lajos* főgimnáziumi igazgató az intézet nevében üdvözölte a jubiláns és az intézet nevében ötven rózsából álló csokrot adott át. *Kayser Lajos* nagyrépost az egyházmegye nevében üdvözli *Mondik Pált*. A régi tanítványok járultak ezután az ünnepelt elé: *Wégling János* apátkanonok, *Keller Miklós* dr temesvári és *Fischer Ágost* dr dettai orvos, *Blum Gyula* dr és *Polacsek Armin* dr ügyvédek. *Wégling* kanonok nagy szeretettel köszöntötte az egykori tanárukat.

Kakuk János dr., a Magyar Népközösség bányászati elnöke üdvözölte az ünnepeltet, majd *Martzy Mihály* tanár az öt temesvári hitközség nevében *P. Christ István* szalvatoriánus-rendfőnök rendje képviselőjében, *Rech K. Géza* apátplébános a város magyar irodalmi és kulturális egyesületei részéről, dr *Kakuk Jánosné* elnöknő a Magyar Nőegylet és Leányegylet nevében, *Rajka Géza* dr igazgató a katolikus főgimnázium, *Boros Géza* dr igazgató a tanár az ünnepelt volt tanítványainak ifjabb generációja nevében, *Kun Artin* dr ügyvéd pedig „az ötven év előtti 1-á osztály” nevében s végül *Gámentzy Magdus* virágcsokrot nyújtott át.

Az ünnepelt minden egyes üdvözlésre külön-külön válaszolt.

Pünkösd hétfőjén tartotta *P. Tóth Lajos* igazgató az ezüstmiséjét. Ünnepi áhitatban várta a templomot újra zsufolásig megtöltő közönség a köztiszteltben álló jubiláns, aki a diákság sorfala közt vonult be a templomba *Biró Vencel* dr rendfőnök kíséretében és az asszisztenciával. *Auberman Péter* és *Erdély István* kegyesrendi tanárok segédkeztek. Az ezüstmisési jubiláns a szentélyben felállított gyóntatószékben elvégezte a szent-

gyónást *Mondik* aranymisés piaristánál, akihez a feloldozás után kézesókra járult, majd az oltárhoz lépve a Te-Deumot intonálta. *Tóth* igazgató ezután ünnepélyes nagymiséjét tartotta, a manuduktori tisztet *Biró Vencel* rendfőnök vitte. Az ifjúsági énekhar *Blédy* tanár vezetésével nagyszerű betanításban *Goller: Cdur* miséjét adta elő s a jubilaris mise alatt *Lukovits Endré* *Mondik Mária* nagykárolyi uriaszony — *Mondik Pál* unokahuga — *Blédy* tanár orgonakísérete mellett gyönyörű szó-lóban a „Szeretlek Isten” és *Zámbo: „Áldunk Téged Szűzanya”* dallamát adta elő.

Evangélium után *Mertz Károly* házfőnök lépett az oltárhoz és ünnepi beszédet mondott.

Tóth igazgató a mise befejeztével jubilaris áldását adta minden egyes megjelentnek.

Ezután mindannyian a rendház refektóriumába mentek, ahová a jubiláns a diákok sorfalai között vonult. Itt számos köszöntés hangzott el.

Biró Vencel dr rendfőnök köszöntötte elsőnek. Ezután *Mertz* házfőnök a temesvári rendtagok szeretét tolmácsolta s ajándékként díszes misekönyvet nyújtott át. *Kun János VIII. oszt.* tanuló magyar és *Kókai Gyula VIII. oszt.* tanuló román nyelven tolmácsolta a tanulóifjúság üdvözlését, *Csepregi Pál, Boleráz István és Dénes Iván I. oszt.* tanulók virágot és könyveket hoztak.

Kakuk János dr a Magyar Népközösség nevében köszöntötte az igazgatót.

Martzy Mihály a Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei központja s felszázal több tagozata nevében köszöntötte nagy elismeréssel, *Meiszner Vilmos* megkapó beszédében a temesvári hitközség nevében, *Borsiczky Ottóné* a Katolikus

P. Tóth Lajos
a temesvári piarista főgimnázium igazgatója

Női Misszió temesvári szervezetei, *Schuller József* mérnök, állami fővegyész az intézetben otthonra talált Temesvári Tornaegylet, dr *Kakuk Jánosné* a Magyar Nőegylet, *P. Haubenreich Károly* a szalvatoriánus-rend részéről üdvözölte a jubiláns, *Chirceu Anatole* tanár pedig román nyelven az intézetnél működő világi tanárok nevében. *Rajka Géza* dr igazgató a piarista épületben lévő magyar tannyelvű katolikus főgimnázium tanári kara nevében utalt kedves beszédében arra, hogy *Tóth* igazgató két tanintézet tanszékének igazi példaképe.

Tóth igazgató meghatottan köszönte meg végül az üdvözléseket.

Száznyolcvan mandátumot kapott a magyarországi kormánypárt

A nyilasok előretörték, a szociáldemokraták és a kisgazdapárt felmorzsolódott a választásokon

Budapestről jelentik: Lapunk tegnapi számában közöltük a magyarországi választások ideiglenes végeredményét. A kedd este kiadott hivatalos jelentés szerint a választások végleges eredménye a következő:

Magyar Élet Pártja: 180 mandátum,
Egyesült Keresztény Párt: 3,
Független Kisgazda Párt: 14,
Nyilaskeresztes Párt: 28,
Nemzeti Front: 3,
Keresztény Nemzeti-szocialista Front: 3,
Pártonkívüli Fajvédők: 4,
Népakarat Pártja: 1,

Egyesült Magyar Nemzeti-szocialista Párt: 4,
Polgári Szabadság-párt: 5,
Szociáldemokrata Párt: 5,
Pártonkívüliek: 2 mandátum.

Pótválasztás lesz nyolc kerületben. Az új parlament tagjainak több, mint a fele új ember, akik ezúttal először jutottak mandátumhoz. Csak magának a kormánypártnak 80 új tagja van. A miniszterek és volt miniszterek *Teleki Mihály* és *Tasnády-Nagy András* 3—3, *Teleki Pál* 2, *Imrédy Béla* és *Csilléry András* 3—3 mandátumot kapott. A nyilasok közül *Hubaynak* és *Csihának* szintén 3—3 mandátumot sikerült szerezniük.

Márton Áron püspök a csíkszeredai diákok között

Az új főpásztor első látogatása egykori iskolájában. „Mindörökre szívembe zártam nevelőintézetemet s mindazokat, akik lelkem kifermálásán munkálkodtak” — mondotta Erdély romai katolikus püspöke

Csíkszereda, május hó.

Május 25-én, szerdán délután 7 órára jelezték a főpásztor érkezését. Sűrűn hullott az eső s ezért a szeminárium folyosóján sorakozott fel a bennlakó ifjúság. Aligha vártak nagyobb szívszorongással érkező vendéget. Olyanféle érzés töltötte be az ősi Alma Mater lelkét, mint az édesanyját, ki hosszú-hosszú útról várja régen eltávozott gyermekét. Hangosat dobbanak a szívek, mikor híre futott, hogy felkanyarodott már az autó az iskola hátsó udvarára. Nemsokára ott állt közöttünk a püspök szikár alakja, jóságot s férfias erőt sugárzó meleg tekintetével. Lelkes, szívből jövő háromszoros éljen fogadta. Egy csíkszentmiklósi kis diák, *Biró Ferenc* II-os lépett elő egy nagy csokorral s köszöntőjében arra kérte új püspökatyuját, hogy szeresse őket, mint Mailáth püspök. *Csipak Lajos* dr. régens, mint házigazda üdvözölte s kérte, tekintse otthonának az intézetet, mely az egykori harisnyás kis székely diákok szárnyaira bocsátotta. Az Alma Mater falai újak, de szelleme a régi: a hitért és tudományért égő szellem; a fiúk ma nem járnak harisnyában, egyenruhájuk van, de az új ruha alatt az ősi székely lélek lakik: a fenyvesek hazájának dacos, acélos tiszta lelke.

A püspök válaszában köszönetet mondott a nem várt fogadtatásért, hiszen ő a bérmaút közben csak pihenni jött ide. Hálával gondol

nevelőintézetére és tanáira. A kincseket, amiket tőlünk kapott, megőrizte: elmondhatja, hogy Isten kegyelmével hú maradt az intézet lelké-

hez, ahhoz a lelki és erkölcsi szent örökséghez, amelyet ettől az iskolától kapott.

— Mindörökre szívembe zártam, — mondotta többi között — egykori iskolámat és mindazokat, akik lelkem kialakításán munkálkodtak.

Az ifjúság és tanári kar üdvözlöte

Csütörtökön a püspök Háromszékre utazott, a somlyói búcsúra jövő Cassulo András érsek, pápai nuncius fogadására. Pénteken d. e. 70 diáknak osztotta ki a bérmlás szentségét az intézet kápolnájában. Evangéliumkor *Rácz György* püspöki titkár tartott beszédet az ifjúságnak, a bérmlás után pedig a püspök.

— Ma — mondotta, — Krisztus lovagjai, katonái lettetek. A lovagok hűségével, az igazi katona hősi lelkületével és kötelességtudásával kell helytállanotok az ősi szent hit mellett, érte bátran harcolni s ha kell az életet is odaadni. Legyetek Krisztus katonái, nem égre fordított szemekkel, hanem az Égre feszülő, bensőséges, tiszta szívvel.

Délben a tornacsarnokban gyűlt össze az intézet ifjúsága és tanári testülete. Atjöttek a szomszédos elemisták is *Albert Sándor* és *Dórid Rozália* tanítók vezetésével s úgy fogadták a prefektustól visszatérő püspököt. *Eröss Éva* II. és *Albert Magda* IV. oszt. elemi iskolai tanulók köszöntő verssel és virágcsokorral kedveskedtek a főpásztornak. *Papp János*, a főgimnázium igazgatója az intézet nevében mondott szívből fakadó „Isten hozott”-at az iskola legfőbb igazgatójának. Kiemelte üdvözlő szavaiban, hogy az intézetet évszázadokon átható pünkösdi Lélekhez s Máriás szellemhez az intézet egykori kis diákja mindvégig hűséges maradt s e Szellemnek és tehetségének szorgalmának erejével lendült a magasba. Mindjárt az ifjúság előtt rámutatott a püspök diákeletének s későbbi, céltudatos, férfias letterőtől áthatott, eredményekben gazdag pályájának példaadó, vonzó hatalmára.

Majd *Antal Áron*, egykori történelemtanára, mélyen megható üdvözlő beszédében megszólaltatta a Múltat s annak jelent és jövőt formáló egész lelkét. Az Ur felkent szolgálóinak évszázadokon át volt termékenységben gazdag bölcsője az ősi Alma Mater. Most a régi kincses bányából új színarany ragyogott elő, az

ősi fészekből új sasfiók bontotta ki szárnyait.

Forró napsütésben egyik székely faluban kis kápolnán új bádogg-tetőt látott, melyről a ráhulló napsugarak pazar fényözönben visszaverődtek.

— A Gondviselés elhívásának napsugara — mondotta — ráhullott a szentdomokosi kicsi háznak egyszerű gyermekére s boldogok vagyunk, hogy a visszaverődő sugarak egyrésze reánk esik, a mi intézetünket ragyogja be. Mert

itt is készült az a hivatás, mely egész nagyságában ma előttünk áll.

Az Egyesköz, Szentdomokos felett, az égbenyúló sziklák repedésében kék virág díszlik; fújhat a zord északi szél, jöhet az orkán, zúghat a zivatar: a virág ott van a helyén, a virág él... Szimbólum ez a sziklába kapaszkodó virág: a székely sorsnak s benne a püspök életének megkapó szimbóluma. Kemény, küzdelmes élet: élet a viharban, virág a szirten...

Sok hibánk van — igaz. De vannak dolgok, amikben talán nem vagyunk utolsók: ősi hitünkhöz, bércei földünkhöz való ragaszkodásban, a lélek és vér tisztaságában és acélos erejében s még valamiben: derekasságban. E derekasságban Kegyelmisséged — mindig az élen járt. Ma az Alma Mater boldogan öleli keblére visszatért kiváló fiát s az anyaszeretetének egész melegével és áldásával veszi őt körül. A püspököt mélyen megindították a volt tanítómaster szívreható szavai.

— Nehéz megszólalnom, — úgymond — mert az elhangzott gondolatok mély forrásokat fakasztottak fel lelkemben — emlékek, érzelmek egész áradatát.

Rámutatott az intézet magasztos hivatására a múltban és minden időben: végvára és védőbástyája volt a nyugati keresztény művelődésnek s ma is az: legyenek a fiúk e nagy hivatásnak igazi végvári vitézei. A kincsek, amelyekkel az intézet elhalmozta őket — köteleznek és pedig arra, hogy azokból sokat vissza kell juttatni az Alma Maternek és annak a népnek, melynek gyermekei vagyunk.

— Ha ti most büszkéek vagytok rám — szólott tovább a püspök, — ami örömmel tölt engem, akkor tegyetek meg mindent, hogy én is mindig büszke lehessenek rátok.

Amint az egyszerű sorsból kiemelkedett székely apostoli utód ott állott előttünk — az igazi mély emberi érték, a hivatás és rang méltó keretében, eszünkbe jutott a kolozsvári plébánosi beiktatón mondott szívbemarkoló beszéd:

— Amikor jöttem, nem hoztam semmit magammal. Bölcsőm egyszerű deszkából készült s az lesz koporsóm is. De ez a deszka Csíkszeredában termelt, ahol az örökös fenyők a sziklába kapaszkodnak, hogy megállhassák helyüket. Csíkszeredában, hol az emberek századok óta küzdenek és bíznak, mert tudják, hogy felettük az Isten. Onnan hoztam mélyeséges szeretetemet népem és az igazság iránt s azt a hitet, amelyet nemzedékek élesztettek a somlyói Márius lábainál.

Ez a lélek áramlott közvetlen közelből reánk. Nem csoda, ha a szemekben könnyek ragyogtak s a szívek megteltek az első püspök látogatás lélekáramlásának jótékony, maradandó melegével.

Albert Vilmos

A Prunari melletti ütközet emléknapján Mihály nagyvajda is megjelent az ottani csatatéren és koszorút helyezett el a hősök sírján.

EMBEREK ÉS TÁJAK

Futtában — Japánon át

Sanghai, május hó.

Hajónk, amelyre Sanghaiban szálltunk fel, lassú méltósággal úszik be két világítótorony között Kobe kikötőjébe. A város ünnepi díszbe öltözött, nem a mi kedvünkért, de ma van az első termés felajánlása, amikor a császár elsőnek eszik az újtermésű rizsből. Sokszínű fényreklámok ragyogtak a házak felett, az utakon legmodernebb villamoskocsik, autóbuszok s fekete meg ezüstszerű autótakszik futnak. A szűk, tiszta utcák jellegzetes zaja, a facipők állandó, eleven kopogása. Érdekes, monoton zenéje ez az utcának. Hangos szót, kiáltást alig hallani. A nők, gyermekek s a férfiak is jórészt facipőt hordanak. Széles deszkalap ez két magas léccen, felül két, bársonnyal borított pánttal. Kitűnően lehet futni benne, sőt futballozni is. A járókelők öltözete nagyon szép. Gyakori látvány az utcán: nő, gyermekkel a hátán. A japán anya sohasem hagyja kisgyermekét otthon, magával viszi, vagy a férje hátára köti. Itt nagyon szeretik, féltik, gondozzák a gyermeket. Van is belőlük anyai, csak úgy hemzsegnék az utcán. Pályaudvara hatalmas, fényes. Szédítő a forgalom. Ötpercenként robban be, vagy rohan ki sebes iramban egy-egy sok kocsiból álló villanyvonat, zsúfoltság utasokkal. Megafón jelenti be érkezésüket. Ott dühörögnek el az óriási vásárcsarnokok, büffek, üzletek, tájékoztató üzletek felett. Lépcsők vezetnek fel a beszállókhoz, melyek olyan magasan vannak a sínek fölé építve, hogy a közönség egyenesen a kocsikba léphet, anélkül, hogy egyetlen lépcsőt is kellene hágnia. A kocsik igen hosszúak, kényelmesek, minden lengéstől, rázástól mentesek. A harmadik osztályú kocsik ülése is zöld plüss, mint odahaza a második osztályú.

A lécházrendszer nem szereti a japán, inkább lakik bódében

Kirobognak a kobéi állomásról. Utcák felett rohan el vonatunk, sokáig házak között járunk. Alig hagyjuk el a kétmillióos Kobét, máris a kétszer akkora Oszakába, Japán ipari és kereskedelmi centrumába futunk be. Aztán újabb város következik s ez így megy szinte órákon át. Egy-egy hegy-hátán vannak itt a nagy városok. Japán lakosságának hetven százaléka városban él. Az étkezőkocsiban ismerkedünk meg a japán zöld és barna teával. Persze cukor és rum nélkül. Keserű, de ízletes. Elmaradhatatlan a japán asztalokról s majd csak ingyen osztogatják. Kis findzsákban adják, amelyeknek fedele csészének használható. Rövid időközönként megjelenik a fehérkesztyűs, fekete ruhás, sapkás kalauz és seprővel óvatosan, hogy port ne csapjon, kisépri az egész kocsit. Hajnalban már Jokohama felé járunk. Elmegyünk a Fujiyama lábánál, de a párás idő miatt nem láthatjuk a japánok szent hegyét. Rizsföldek mellett haladunk, részben víz fedi őket. S a víz felett mi esillan fényespirosan, zölden? Japán írásos neonreklám! Még itt is, már itt is a vízzel borított termőföldön. A mosdó csapjain olyan forró víz zuhog ki, hogy szinte éget. Így szeretik a japánok. Mi a kezünket se tudnók beledugni, ők abban fűrödnek, jobban mondva fölnek. Szeretik a meleget s mégis télen meg kabát nélkül járnak s a kályhájuk mellett sincs több soha 10 foknál a legnagyobb hidegben sem. A kalauz éles orrhagyon jelenti be: jön Tokyó s kéri a közönséget, készüljön a leszállásra s holmiját se felejtse el. Japáni figyelmesség! A villamosokon is így van. A villamosok szédületes vágásban rohannak s ez kell is, különben sohasem érnének célhoz az óriási kiterjedésű Tokyóban. A bérház-rendszer nem szereti a japán, inkább lakik egy bódében, mint kőfalak között, ahol nem élveheti a természetet, a szabad levegőt. A szürkeszínű faházak belső falai papírból vannak. Az épületek oly közel vannak egymáshoz, hogy néhol az egyiknek emeleti ablakából át lehet lépni a szomszéd ház emeletébe. Ritka ház, amelynek legalább egyik oldalán ne volna valami kis zöld kert. Az előkelők villáit nagyobb díszkert övezi, benne a teacerimoniák kis lugásával, melyhez kanyargó ösvény vezet el, esörgedező patak, forrás, szökőkút mellett. A házak között magas tornyok vannak,

körbenfutó rácsaik mögött egy ember jár állandóan körül: a tűzjelző. Az egymásra zsúfolt faházak értelme teszik, hogy pusztulhatott el az 1923-as földrengésnél 160.000 ember. A tűz 600.000 házat emésztett fel. Az emberek földre lapulva sülték meg. A szörnyű csapás után a hullák alatt nem egy élő gyermeket találtak, akiket szülei mentettek meg saját életük árán. Azóta a romok helyén új városrészek épültek. Gyönyörű, széles betonutakkal, középületekkel, öt-hatemeletes bérházakkal, bankokkal. A földeken állandóan serénykedik valaki. Mindig találnak valami munkát. Igazítanak, feltöltenek, öntöznek, gyomláznak. Szinte odanőttek a földjükhöz. Szerszámaik közül legérdekesebb a kapájuk. Vasa több mint fél méter hosszú és húsz centi széles. Kocsma nincs a közelben. A rizst amennyi kell nekik, maguk termelik, zsír, vaj, olaj nem kell hozzá. Tejet csak a betegek isznak, húst azok se látnak kívánságból sem. A ruhaszövet olcsó, mert egyszerű. A facipő évekig eltart; ha könyvet akar, ingyen ad az állam. A családfő vagy dolgozik, vagy otthon ül, részeg japánt nem lehet véletlenül sem látni. A földet nem ekével szántják fel, hanem kapával. Igaz, olyan puha a talaj, hogy könnyen tehetik. Tiszta időben idáig látszik a Fujiyama; fehér süvegével magasan kiemelkedik a szomszéd hegyek fölé. Szereti a japán a Fujiyamat tiszta, hófedte csúcsáért, mely mint hatalmas ujj mutat az égre, intve arra, hogy van más világ is ennél, hol az érdem jutalmat, a gonoszság büntetését kap. Egy tisztultabb szellemi világba emel. De jelenti azt a fejlődésképtelen megmerevedést, terméketlenséget, lelki energiák megdermedését, melybe a budhizmus belilincselte a lelkeket. A többezeréves kultúra nem oly fejlődésképes Indiában, Kínában, mint Japánban. Japánnak kiválósága, hogy fel tudta magát szabadítani az elfogultság, szellemi kötöttség béklyóiból s mohó kíváncsisággal s kívánsággal szív magába más kultúrelemeket. A keresztény kultúrának egyelőre csak anyagi és értelmi gyümölcseit, utána magát a kultúrát is. Végtelenbe kapcsolódó, élet-szentségre nevelő, boldogságra vezető, szeretetre tanító derűs keresztény kultúrát is, mely csak a „hitetlen” „felvilágosodás” sötéttségébe zuhant beteg embernek nem kell. Csak akkor jelentheti a Fujiyama a maga sziklazilárd tömegével a szenvedélyek lehülésétől kikristályosodott rettenthetetlen erőt, rendíthetetlen nyugalmat a megtalált igazságban.

Erdő Ferenc

Megengedi kisasszony, hogy elkísérjem?

A válasz erre az o'y gyakori kérdésre kizárólag attól függ, hogy mily benyomást keltett az illető ur a fiatal hö'gyre. Bizonyos, hogy a jól-ápoltság nem lebecsülendő előnyt jelent a társadalmi életben. De nemcsak külsőnk ápolásával kell törődnünk, az igazi testápolásnak ki kell terjednie mindazokra az apróságokra, melyeket a felelős ember könnyen elhanyagol. Az izzadság és a velejáró kellemetlen szag csak a hanyagság következményei. Ezek a jelenségek azonban könnyen megszüntethetők az izzadó testrészek (hónalj, kezek, lábak) tejjel való kezelése által. A tejalapon előállított Hidro-Milkuderm már könnyű bedörzsölés után eltávolítja az izzadság szagát, a bőrt nem ingerli, hanem rugalmassá teszi és fiatalítja. A Hidro-Milkuderm minden gyógyszerárban és jobb illatszertárban kapható.

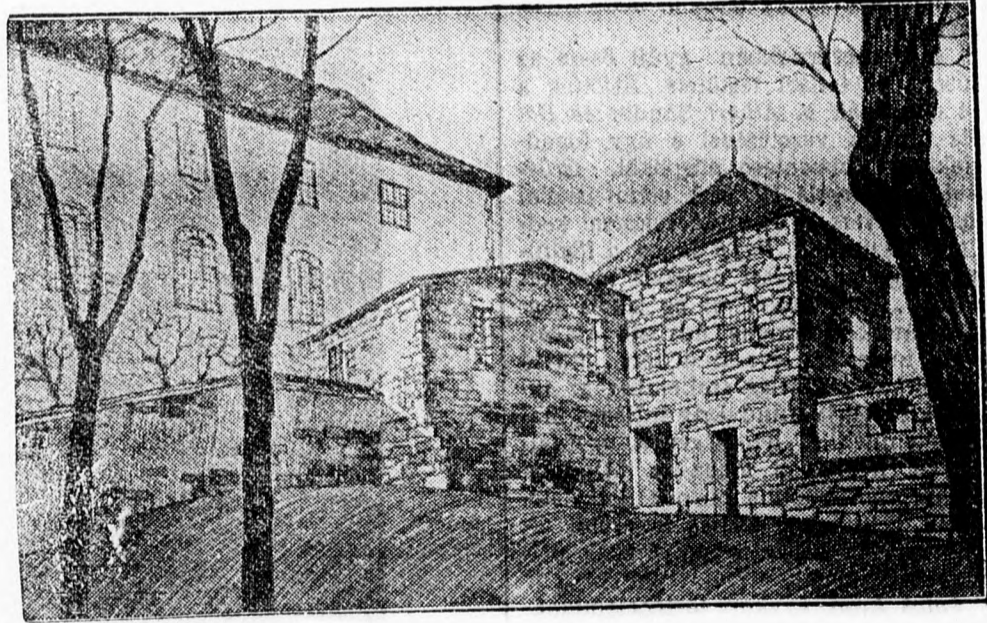
Kik azok az ügyvédjelöltek, akik ügyvédi vizsgát kötelesek tenni

Kolozsvár. Saját tud. Az ügyvédi kar új szervezeti szabályzata értelmében mindazok az ügyvédjelöltek, akik 1932 április 6. után iratkoztak be az egyetemre és önállóan akarják gyakorolni ügyvédi hivatásukat, kötelesek ügyvédi vizsgát tenni. Ezeket a vizsgákat az ország összes jogi karral rendelkező egyetemi városban megrendezik.

Az erdélyi és bánági ügyvédjelöltek valamennyien Kolozsváron kell vizsgázzanak az ügyvédi kamara vizsgáztató bizottsága előtt. A vizsgáztató bizottságban a kamarát dr. Metes Petru kamarai prodekan és dr. Pop Aurel ügyvéd képviselik, az egyetem részéről Negrea Camil és Porutiu Petru egyetemi tanarak, továbbá dr. Predovicu Ioan a kolozsvári büntetőtábla elnöke és Petrovan Clemente dr. a kolozsvári ítélőtábla első tagozatának elnöke lesznek.

A vizsgákra vonatkozólag a helybeli ügyvédi kamara dékánja, dr. Dragomir Alexandru körlevélben fordult az erdélyi és bánági ügyvédi kamarákhoz, hogy folyó év június 5-ig terjesszék elő a vizsgára elfogadott jelöltek névsorát, a kellő iratok kíséretében.

A vizsgáztató bizottság június második felében kezdi meg működését.

Annakidején, Maud norvég királynő halálakor megdöbbenéssel fedezték fel, hogy a norvég királyi családnak a század elején megszűnt svéd-norvég perszonál-unió következtében nincs saját külön temetkezéshelye. Ezért Hakon király elhatározta, hogy mauzoleumot építtet a család részére és az Osló mellett levő Akershus-kápolnát szemelték ki erre a célra. Ez a kápolna látható képünkön is.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Még sokfelé felhős idő, több helyen eső, a hők kissé javul.

Papszentelés és primícia. Fiedler István ezetmár-nagyváradai megyéspüspök, június hó 3-án szenteli áldozópappá Brunner Tibor minorita-rendi végzettségű teológust. Az új szerzetes-lelkész Aradon, a minorita-rend templomában, június 4-én mondja első szentmiséjét.

JUNIUS 7-IG MEGHOSSZABITOTTAK A BÉRLETI SZERZŐDÉSEK LÁTTAMOZÁSÁNAK HATÁRIDÉJÉT. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium május 23-án kiadott rendeletével június 7-ig meghosszabbította a bérleti szerződések láttamozásának határidejét. Eddig az időpontig még büntetés nélkül lehet a szerződéseket a pénzügyigazgatásán bemutatni. Akik a rendelkezésre álló idő alatt nem tesznek eleget a bemutatási kötelezettségnek, pénzügyi kihágást követnek el s jegyzőkönyvet vesznek fel ellenük.

DR ZIGRE MIKLÓS KULTUSZMINISZTER LÁTOGATÁSA SZATMÁRMEGYÉBEN. Saját tud. Kedden délelőtt a kabinetfőnöke társaságában, Szatmárra érkezett dr Zigre Miklós kultuszminiszter. A minisztert a megyeháza előtt Coman Simion ezredes-prefektus várta. Meglátogatták a görög katolikus katedrális, majd az épülő görögkeleti templomot szemléltek meg. A megyeházán tett látogatás után a kultuszminiszter gépkocsiba szállt és Coman prefektus kíséretében Nagyváradra, onnan pedig Máramaroszigetre utazott.

Bérmálás Lugoson. Temesvár. Saját tud. Nagy ünnepségek közt ment végbe pünkösdi hétfőjén a bérmálás, amelyet Lugoson dr Pacha Agoston megyéspüspök osztott ki. Pacha püspök még pünkösdi vasárnapján, a temesvári bérmálás után, gépkocsin indult Lugosra, Wégling János apátkanonok és Héber János püspöki titkár kíséretével. Az Iekolanóvérek lugosi zárdájának udvarán fogadták ünnepélyes módon a püspököt. Boitan Panait prefektus, Dobrin János dr polgármester, Branzeu Miklós dr görög katolikus püspöki helynök, majd a római katolikus hitközség nevében Szladek Béla elnök, a Muschong-művek vezérigazgatója üdvözölték. A püspök a minoriták templomába vonult, ahol Iványi Kázmér házfőnök-plébános fogadta s ahol megjelent Balan János dr lugosi görög katolikus püspök is. Este a Jubilate-énekkar Arató Andor vezetésével szerenádot rendezett a püspök tiszteletére. Hétfőn reggel a püspök szentmisét mondott, amely alatt a Jubilate-énekkar Mozart egy misekompozícióját adta elő. Mintegy hatszáz bérmálandónak osztotta ki a főpásztor a szentséget. Délben diszebéd volt a minoriták házában, amelyhez a hatóságok vezetői is hivatalosok voltak. A püspök a szegényházat és a megyei kórházat látogatta meg a nap folyamán.

VÉGLEGESEN SZABÁLYOZTÁK A BORBÉLYOK VASÁRNAPI MUNKASZÜNETÉT. Szatmár. Saját tud. A munkaügyi minisztériumtól körendelet érkezett Szatmárra. A körendeletben véglegesen szabályozzák a borbélyok vasárnapi munkaidejét, amely az utóbbi időben annyira vitára adott okot. A rendelet értelmében a belvárosban működő borbélyműhelyek vasárnap nem dolgozhatnak, erre a kedvezményre csak a külvárosi borbélyműhelytulajdonosok tarthatnak igényt. A belváros határát egy külön erre a célra összeállított bizottság állapítja meg. A bizottság a megye, a város, a rendőrség, a kamarák, a munkaadók és az alkalmazottak céhének kiküldötteiből fog állani. A bizottság értekezletén — az érdekeltek egyhangú kívánására — elhatározhatják az általános vasárnapi zárvatartást is. Az értekezlet szatmári iparos körökben igen nagy érdeklődéssel várják.

Halálozás. Sulyos gyász érte Wesselényi Zoltánt, a Szent László-nyomda egyik alkalmazottját. Hat éves Zoltán nevű kislány hoeszsa szenvedés után, szerdán délelőtt agyhártyagyulladásban meghalt. Temetése csütörtökön délután négy órakor lesz az olaszi temető Haller-kápolnájából.

Zürichi zárlat. Párizs 11.75 háromnegyed, London 20.78, Newyork 443.65, Brüsszel 75.55, Milánó 23.34, Amszterdam 238.50, Berlin 178, Szófia 540, Prága 15.22, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

LETARTÓZTATTAK EGY VOLT KÉPVISELŐT. AKI VÁLASZTÁSI PROPAGANDÁT AKART KIFEJTENI. Bucurestiből jelentik: Stefan Mihaescu mérnök, volt képviselő, aki megkísérelte, hogy propagandát fejtsen ki a választópolgárságnak a szavazástól való tartózkodásra, letartóztatták és hathónapi kényszerlakhelyet jelöltek ki számára Csíkszeredában.

Meghalt a legidősebb Radna-zarándok. Temesvár. Saját tud. Stürzinger János népzeneész hetvenöt éves korában meghalt. A legidősebb Radna-zarándoknak nevezte magát, mivel a máriaradnai nagy nyári zarándoklatok alkalmával ötvenöt éven át évről-évre gyalog tette meg az utat Temesvárról a kegyhelyre. Harmincöt év óta egyik rendezője is volt a gyalogos zarándoklatnak. Egyébként nagybőgős volt s a cigányok zarándoklatának vezetője. Sarló Boldogasszony napján a temesvári népzeneészek évente elzarándokolnak Rékásra, az ottani „fekete Máriához”, amelynek tiszteletére néhány évvel ezelőtt pompás oltárt is emeltek, éppen Stürzinger bugólkodása révén.

*** Új telefon számunk: 31-35, Rudolf Mosse hirdetőiroda,** nagyváradai fiókja, Bul. Regele Ferdinand 13.

TÜZ ÉS METÁNGAZ TÖRT FEL EGY MAGYARORSZÁGI BÁNYÁBAN. Budapestről jelentik: A zagyváronai László-bányában tűz és metángáz tört fel. Egy bányász meghalt, kettő égési sebet szenvedett.

Rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg a Bucurestiben megrendezett német közlekedési kiállítás iránt. Bucurestiből jelentik: A Bucurestiben Armand Calinescu miniszterelnök és sok magyarországi személyiség jelenlétében dr Wilhelm Fabricius német követ által május hó 12-én megnyitott német közlekedési kiállítás iránt óriási érdeklődés mutatkozik. Különösképpen nagy az érdeklődés a kiállított modellek iránt és nagy vonzórővel hatottak a közönségre a villanyerőre berendezett vasúti szerelvények. Tökéletesen teszi még az összehasonlított Németország az azok az esténként vetítésre kerülő filmek, melyek Németország gyönyörű vidékeit, kitűnő utjait ismertetik meg a nagyszámú közönséggel. A kiállításra vidékről is számosan utaznak fel, amit megkönnyít a „Bucuresti hónap”-al kapcsolatosan nyújtott 50 illetve 75 százalékos vasúti kedvezmény.

Gáthy bácsi bizik a jósziú emberekben... Gáthy Sándornak, a vigkedélyű 80 éves öregúrnak a nevét talán mindenki ismeri Nagyváradon. Előrehaladott kora dacára is reggeltől estig talpon volt, házról-házra járt és üzleteket körtött. Újságelíró gyűjtéstől a sorsjegyeladásig mindennel foglalkozott és a szerény úgynök jutalékából biztosította mindennapi kenyerét. Nem volt olyan portékája, amelyhez verses reklámot ne fabrikált volna az öreg ur. Mindenütt szívesen fogadák és a jóslakéretül üzlet megkötése után ráadásul még egy-egy kedves történetet vagy tréfát is elmesélt. Egy idő óta azonban nem tevékenykedik már Gáthy bácsi, mert mindkét szemét betegség támadta meg. Orvosainak véleménye szerint műtéti beavatkozásra volna szükség, de a 80 éves „örökifjunak” nincs pénze az operációra. Nyolc évtizedes működése alatt nem gyűjtött vagyont, a mindennapi robottal, csak a legszükségesebbeket tudta előteremteni. Gáthy bácsi kedélyét azonban a betegség nem törte le. Rendületlenül bizik abban, hogy vannak még jósziú emberek, akik nem hagyják megvakulni és hozzásegítik súlyos szemtműtét költségeihez. Hiszik, hogy bizalmában nem is csalódik s a neki szánt adományokat mi is szívesen továbbítjuk címére.

Halálozás. Glogor Joan 48 éves korában Felcher községben meghalt. Temetése május hó 30-án volt. — Orbán Sándor 60 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése május 31-én volt. (Caritas).

Kirabolták egy kenyeres üzlet tulajdonosát Nagyvárad. Saját tud. Vakmerő betörés történt a napokban a Take Jonescu-utca 20. szám alatti lakásban. Vargha Julianna, akinek a közelben van kenyeres üzlete, hétfőn délután elutazott a Félix-fürdőbe. Csak estefelé jött haza és amikor lakásához érkezett, megdöbbenve vette észre, hogy a lakásában valaki járt, amíg távol volt hazulról. Rosezat sejtve nyitotta ki szekrényét, ahol 110 ezer leit, megtakarított pénzt tartotta, de a pénzt sehol sem találta. Vargha Mária jelentést tett a vakmerő lopásról a rendőrségnek. A lopást csak olyan egyén követhette el, aki ismerős volt a lakásban és tudta, hogy Vargha Mária megvakarított pénze van.

Adomány. B. L. Nagyvárad, a jószófalvai tűzkárosultaknak 500 leit adott. Eljuttattuk.

Cassulo András pápai követ, Márton Áron püspök kíséretében, vasárnap délután elutazott Csíkszeredából

Saját tudósítónktól. Cassulo András, a Szent-Atya követe, Márton Áron püspök társaságában vasárnap délután négy órakor gépkocsin elhagyta Csíkszeredát. Az intézet előtt ismételt nagy számú hívó gyűlt össze és ugyancsak kijutott a két főpásztornak a ragaszkodás és szeretet megnyilvánulásából: valósággal virágos hullott az utra, merre elhaladtak, a gimnazisták sorfala között. Az intézet kapujában dr Csipak Lajos kanonok, szemináriumi régens búcsúztatta a teljes tanári kar, és a szomszédos községek papsága élén. Dr Csipak kanonok latin nyelvű beszéde újlag mélyen megragadta a nunciust és azt hosszabb beszédben köszönte meg. Zugott az éljen, miközben közelgő eső elől gépkocsijukba szállottak az előkelő vendégek. Amerre elhaladt a gépkocsi, a templomok előtt, sokszor zuhogó záporban is, ünneplőbe öltözött falusiaknak százai ünneplték a két egyházfejedelmet. Ahol alkalmas volt az idő, megállott a gépkocsi és a nunciust szólásra emelkedett. Több helyen megtekintette a templomokat is. Mindenütt kifogástalan latin nyelven üdvözölték a falvak plébánosai. A Szent-Atya követe több ízben hangoztatta környezetét tagjainak, hogy ilyen mély hithűséget, vallásos ragaszkodást alig tapasztalt máshol és nem tud elég hála adni a jó Istennek, hogy megismerhette a derék székely népet. Kedden és szerdán Márton Áron püspök Gyergyóditróban, június 1—2-án Gyergyóremetén, 3-án Hodosán, 4-én Gyergyótölgyesen, 5-én Gyergyóberkeson, 6-án Borszéken, 7-én Bélborban, 8-án Maros-hévízen és végül 9—10-én Gödemesterházán szolgáltatta ki a bérmálás szentségét. Cassulo András pápai nunciust június hó 12-éig marad a Székelyföldön és hivatalos minőségben Erdély római katolikus főpásztorával együtt végiglátogatja a plébániákat. Pár napot Borszék fürdőn tölt még a Szent-Atya követe és onnan tér vissza a fővárosba.

Megkezdte szervező munkáját a szamostartományi magántisztviselők szakmai szervezete. Kolozsvár. Saját tud. A szamostartományi magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szakmai szervezete, miután újra megalakult, megkezdte szervező munkáját. A szervezet vezetői gének minden igyekevése arra irányul, hogy a szamos tartomány területén dolgozó összes magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak a szervezet zászlaja alá tömörüljenek. Minthogy a szakmai szervezkedésről szóló új törvény bizonyos előjogokat biztosít a szervezetek tagjai részére, valószínű, hogy sikerülni fog a Szamos tartomány területén működő, mintegy 8500—9000 magántisztviselőt, illetőleg kereskedelmi alkalmazottat megnyerni a szervezetbe való belépésre. A szervezet egyébként azzal a tervvel foglalkozik, hogy kétmillió leles költséggel otthon rendez be tagjait számára. A szükséges tőkét tagdíjakból, valamint a vállalatok és cégek részéről történő hozzájárulásokból akarják előteremteni.

TÓTH TIHAMÉR: ÖSSZEGYŰJTÖTT MŰVEI 22 KÖTETBEN

Dús aranyozásu.

egészvászonkötésben ára 4400 L.

A nemrég elhunyt kiváló szónok és ragyogótollu író 25 esztendő munkásságának minden irodalmi értéke együtt van e sorozatban.

A hatalmas mű megrendelhető havi részletfizetésre is. Kézpénz fizetés esetén nagy százalék kedvezmény. Szent István Társulat kiadása. Beszerezhető kiadóhivatalunk utján

Elfogták a főváros egyik legveszedelmesebb szélhámosát

Kapitányi áruhában csalásokat és házasságszedelgéseket követett el. Hajsza gépkocsin és kórházakon keresztül. — A rendőrkezesiornak személyesen kellett menni letartóztatására

Bucurestiből jelentik: Feltűnést keltő letartóztatást eszközölt a bucuresti rendőrség: rendkívül ügyes szélhámos került hurokra, aki kapitányi egyenruhát viselt és akit az állambiztonsági rendőrség tartóztatott le. A rendőrség ügynökei már régen figyelemmel kísérik a Hariton néven szereplő „kapitányt”, aki egész magartásával és bizonyos ügyleteivel felkeltette a gyanút. Amikor a feltevések már igazolódni látszottak, a „kapitányt” a térparancsnokságra kísérték, de ritka lélekjelenléttel sikerült megmenekülnie a szolgálatos tiszt ellenőrzésétől. A későbbi nyomozás kiderítette, hogy neve nem Hariton és hogy többek között Eftimie Angeache, Jean, Angelescu és Jean Eftimie néven is szerepelt, majd az is kiderült, hogy több ízben elfélték és hogy legutóbb útban Vacaresti felé sikerült megszöknie kíséreltetől. Amikor a „kapitány” észrevette, hogy nyomában vannak, sorozatosan változtatta lakhelyét és nem kevesebb, mint 25 lakásban próbált menedéket keresni. Tegnap este a rendőrség nyomozói kikutatták a szélhámos tartózkodási helyét, de a „kapitány” autón elmenekült, mire a rendőrgyöngökök ugyancsak gépkocsin üldözőbe vették.

A szélhámos kiugrott a gépkocsiból, hogy meglepsze üldözőit, de megsebesült jobbkezén. Mivel a rendőrség azt gyanította, hogy valamelyik bucuresti kórházban kötözötti majd be sérülését, valamennyi számbajöhető helyet megfigyelés alá helyeztek. Szombaton reggel azután a szélhámos tényleg meg is jelent az egyik ingyenes orvosi rendelőben, ahol mint kapitány mutatkozott be és kérte, hogy kötézők be sérült karját. A helyiségben tartózkodó polgári ruhás rendőrtiszt megadta a szélhámosnak a szélhámos erélyesen tiltakozott és hangsúlyozta, hogy csakis a térparancsnokságnak áll jogában őt letartóztatni. A rendelő személyzete nem tudva miről van szó, védelmébe vette a kapitányt. A rendőrtiszt azonnal jelentést tett Paximade rendőrkezesiornak, aki a helyszínére sietett és személyesen tartóztatotta le az álkapitányt, akinek lakásán a legkülönbözőbb tiszt egyenruhákat találtak. Lefoglaltak ezenkívül számos női fényképet és egész halom szerelmes levelet, amelyek arról tanuskodnak, hogy Hariton „kapitány” házasságszedelő is volt, aki rengeteg pénzt csalt ki áldozataitól.

Titokzatos, bilincsbevert embert találtak a mezőn

Szökött fegyencnek gondolták az elcsigázott, toprongyos embert, de egyik fogház nyilvántartásában sem szerepel

Bucurestiből jelentik: A Bucuresti melletti Harastrau község határában egy polgári ruhába öltözött, elhanyagolt külsejű, teljesen kiéhezett embert találtak kóborolva a mezőn, akinek rabbillincs volt a lábára verve. A lakosság a csendőrségre kísérte, ahol csak nagynehezen sikerült vallomást csikarni ki belőle, mert annyira el volt gyötörve, hogy emlékezőtehetségét is elvesztette. Azt mégis meg tudta mondani, hogy Halpern Benjaminszónak hívják és bukovinai származású. Előadása szerint ismeretlen emberek vonaton hozták őt a főváros közelébe, elverték és aztán sorsára hagyták. Arra nem tudott, vagy nem akart felvilágosítást adni, hogy hogyan került a nehéz rabbillincs a lábára. A harastrai csendőrség a bucuresti szigancára kísérte, ahol szökött fegyencnek gondolták, de a nyilvántartásokban sehol sem találtak rá sem a nevére, sem más ismertető jelekre, amelyekből kitérére lehetett volna következtetni. Azt már pontosan megállapították, hogy a vacaresti és a jilvai fogházakból nem szökött el — ott sohasem szerepelt a rabok között. A szerencsétlen embert orvosi ápolás alá vették, táplálékot adtak neki, meg várták, amíg kipihen magát, de még így sem lehetett belőle értelmes vallomást kizsedni. Valószínűnek tartják, hogy vagy valamelyik vidéki fogházból szökött meg, vagy egy szökevény fegyencnek esett áldozatul, aki ruhát cserélt vele, rálakította saját bilincseit, megkínította, kirabolta és aztán otthagya a mezőn. A titokzatos, rabbillincses ember kitérének és előéletének megállapítására tovább folyik a nyomozás.

Vesebajosoknak nélkülözhetetlen!

Hogyan éljen a vesebajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Orvosi tanácsok, diétás utbaigazítások

Ara 95 lei.

Zárórarendelelet a képviselőválasztás napjára

A nagyváradi rendőrfőnökeg a belügyminiszterium rendelete alapján a képviselőválasztások napjára a következő zárórarendeleletet lépteti életbe:

I. Valamennyi nyilvános helyiségeket, kávéházakat, vendéglőket, kocsmákat, bodegákat és borpincéket, amelyek szeszitalokat árúsnak, június elsején reggel 8 órától június 2-án reggel 8 óráig be kell zárni és szeszitalokat nem árulhatnak.

II. Azok a vendéglők, mulatók és éttermek, amelyekben ételt is szolgálnak fel, június 1-én déli 1 órától 3-ig, este pedig 8 és 9 óra között nyitvatarthatnak, de szeszitalt nem árulhatnak.

III. A rendelelet ellen vétőket a törvény értelmében szigorúan büntetik.

Társadalmi élet

A marosvásárhelyi középiskolások tornaünnepélye. Saját tud. A marosvásárhelyi római katolikus tanítóképző és gimnázium és a Sancta Maria zárdagimnázium növendékei június 4-én délután 3 órakor rendezik első közös évvégi tornaünnepélyüket a városi sporttelepen. Beczassy Zoltán testnevelési tanár vezetésével. A gazdag és változatos műsor festői szabadgyakorlatok, akrobatikus műtorna, vidám staféta, atlétikai számok szerepelnek. A kiváló sportférfi irányítása mellett a három intézet növendékei lelkes hangulatban készülnek szép bemutatójukra a közönség körében általános az érdeklődés az eseményzámba illő, minden várakozást felülmúló sportdélután iránt.

Anyák napja Szentdemetere. Bensőséges ünnep keretében tartották meg Szentdemetere az anyák napját. Az ünnepséget Simonfi József plébános megnyitó beszéde vezette be. Utána dr Strömpel Istvánné a küllői fősperesi kerület Nőszövetségének alelnöknője beszélt az anyák erkölcsi és szociális kötelességeiről. Ez után iskolás gyermekek alkalmi költeményeket szavaltak és kedves jeleneteket mutattak be. „A kis mosónők” jelenete, Fekete Ferike „számítanórája”, Thiesz Tibike „első énekkellépe” igen nagy sikert aratott. Az ünnepség keretében dr Strömpel István halavásári orvos tartott értékes előadást arról, hogy hogyan kell megelőzni a kisgyermek betegségeit. Az ünnepség kedvességét emelte az első áldozóknak plébánosukhoz intézett hálaanylvánása. Az ünnepséget Thiesz Rezső igaztanító záróbeszéde fejezte be. A műsor gondos összeállításában és betanításában igen nagy része volt Paulini Margit tanítónőnek.

* Talán minden vérmez emberknél, kiváltképp akiknél az igen nagy nedvdúság mindentéle kellemetlen tünete, mint gyors elfáradás, elbágyadás, a teltség érzete, gyakran jelentkeznek, kitűnő hatással szokott járni, ha néhány hétig naponta reggel, éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet isznak. Kérdezzék meg orvosát.

Uj egyháztanácsot választott a szatmári római katolikus egyházközség

Szatmár. Saját tud. Pünkösd másodnapján délután, hatalmas érdeklődés mellett folyt le a szatmári római katolikus egyházközség egyháztanácsválasztó közgyűlése. Ez az esemény valószínűleg lázba hozta Szatmár egész katolikus társadalmát. A katolikus közönség tisztában volt azokkal a nehéz feladatokkal, amelyeket az új képviselőtestületnek le kell győznie. Így első sorban a katolikus kaszinó megnyitását kell keresztülvinni, valamint biztosítani kell a katolikus elemi fiúiskola zavartalan fenntartását.

A választó-közgyűlést Ilosvay Lajos apátkanonok-plébános nyitotta meg és indítványozta, hogy a választás levezetésére, a szavazatok beszedésére és összeszámlálására bizottságot alakítsanak. A bizottság világi elnöke dr Glatz József lett. Tagokká dr Göbl Zoltánt, Paskuj Gerőt, Szabó Józsefet és Pataký Lászlót választották. A jegyzőkönyvet Wiesler Mihály tanító vezette.

A szavazásra jogosult egyházközségi tagok eddig nem tapasztalt érdeklődéssel, hatalmas számban vonultak a szavazó urna elé. A szavazást délután fél 3 órakor rekesztette be Ilosvay Lajos apátkanonok-plébános, majd megkezdtek a leadott szavazatok összeszámlálását. Ez a munka több órát vett igénybe. Végül a szavazatok eredményeképpen a következő egyháztanácsot jelentették ki megválasztottan: Bertha Károly, Pataký József, Szabó István, Balázs Béla, Czeltner Jenő, Farkas Elek, dr Göbl Zoltán, dr Németh József, Bodnár Károly, Boros István, Pataký László, Tóth Gyula, dr Glatz József, Jelenyik Endre, Kele György, Róth Béla, Hegedűs Árpád, Szeles Albert, Drimusz József, Gárdos Ferenc, dr Princzinger János, Orbók Kálmán, dr Südy Tibor és Szeibel József.

Az egyháztanács a választás jogerőre emelkedése után tartja meg első ülését.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: ÖNAGYSÁGA ÉS A FENEVAD.
DORIAN: KÜDÜS UTAKON.
CORSO: KALANDORNÓ VOLTAM.

Dr Ernst Häckel tanár nyelvpedagógus
VILÁGMÓDSZERE

Tanuljunk könnyen, gyorsan angolul!

Az angol nyelv atapas elsajátításának könnyű és gyors módszere mindenki számára.

Írta: Dr Szenczi Miklós

az Aberdeen-i egyetem (Nagybritánia) Magisztere a báró Eötvös József Collégium tanára.

A helyes kiejtés pontos megjelölésével, szójegyzék és a feladatok megjelölésével, dr Ernst Häckel tanár már imert és közkezelet módszere szerint feldolgozva és összeállítva, A kiváló szerző neve és a Häckel módszer világsikere biztosítékai az angol nyelvtan újszerűsége, kiváló értékei és rendkívül használható voltának.

Ez az az angol nyelvtan, melyből valóban a legrövidebb idő alatt, fáradság nélkül, örömmel és tökéletesen sajátíthatja el mindenki a ma már nélkülözhetetlen angol nyelvet.

Erre a könyvre vártunk!

Igen szép és gondos kiállításban fizve 215 lei

Színes pósta

NAGY RÓKAVADÁSZAT BOLOGNA KÖRNYÉKEN

Rómából jelentik: Bologna környékén az utóbbi hónapokban rendkívül elszaporodtak a rókák. A városi tanács, tekintettel a rókák okozta tetemes károokra, jelentős díjat tűzött ki minden elejtett és beszállított rókáért. A kezdeményezésnek megvolt a kellő eredménye: néhány hét alatt százkilenc elejtett róka bőrét szállították be.

A GUMINÁL IS RUGALMASABB

Newyorkból jelentik: Az amerikai vegyészeti társulat baltimeji értekezletén bejelentették, hogy az Alabama-egyetemen folytatott hosszú kísérletezés során olyan vegyiszert találtak fel, amely a vele átitatott szöveteket a guminál is ruganyosabb teszi. A vegyiszert főanyaga kén és chlorobenzin vegyülete.

A REPÜLŐ KÉM

Londonból jelentik: Az angol léghaderő sikeres kísérleteket folytatott egy „repülő kém” nevű önműködő géppel, amely pilóta nélkül repül, a földről rádiósugarak segítségével kormányozható és önműködő fényképezőköszülékével felvételeket készít tetszés szerinti magasságból a terepről és a képeket televízió útján a földön lévő ernyőre vetíti vissza. A gép tetszés szerinti irányba s magasságba repül s titkát akkor is megőrzi, ha lelév, mert lezuhanás esetén készülékei porrátornek.

A SZIVÁRVÁNYSZÍNŰ TOJÁS ÁLMA RÖVIDESEN MEGVALÓSUL

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok földművelésügyi miniszteriumának beltonvillei baromfi-tenyésztő kísérleti állomásán sikerült a tyúkok eledeleének megfestése és fajkereszteződések révén színes héjú és sárgájú tojásokat előállítani. A legújabb kísérletek során már olyan tojásokat állítottak elő, amelyeknek sárgája három-négyféle színű rétegből áll. A tudósok remélik, hogy rövidesen megvalósul a szivárványszínű tojás álma, amelynek színkeveréke a szoba bútorzatának és az edényeknek színével és mintájával összhangban áll.

FÖLDALATTI PARK

Croydon angol város tanácsa nagyszabású terv megvalósítását határozta el. Hatalmas földalatti bombabiztos óvóhelyet építtet, s az építkezést parkszerűen oldatja meg. Ez lesz az első földalatti park! Elgondolható, hogy lélektanilag is sokkal megnyugtatóbb az ilyen megoldás, mint a szokásos. Igaz, hogy 300.000 fontstelingbe fog kerülni, viszont 30.000 embert könnyedén befogadhat.

ZÖLD REPÜLŐGÉPEN NEM LESZNEK ROSSZUL AZ UTASOK

Egy amerikai légiforgalmi vállalat némelyik gépén mindig rosszul lettek az utasok, míg egyeseken vajmi ritkán fordult elő rosszullét. A gépek stabilitása teljesen egyforma volt, csak a berendezés színe volt különböző. A kirendelt szakértő hamarosan rá is jött a rejtély nyitjára. Kijött, hogy a repülőgép belső díszítésére legalkalmasabb a zöld szín, amely többnyire elhárítja a légibetegség kitérőjét, míg a sárga és a barna szín a legtöbb utasnál kiváltja a rosszullétet. A szakértő odáig megy, hogy sárga színe miatt a majonéz felszolgálását sem tartja ajánlatosnak légi utazáson. A vállalat az összes gépek üléseit zöldszínnel huzattal látta el, a gyapjútakarókat is ilyen színűre cserélte át s az utasfülke egész belsőjét zöldre színezte. Azóta megszűntek a „kritikus” gépeken is a rosszullétek.

KISÉRLETEK A SERTÉSEK HALLAL ES HERINGGEL VALÓ HIZLALÁSÁRA

A német halászat kereskedelmi főhelyén, Kielben, hosszas kísérleteket folytattak sertések szőrt heringgel és hallalvaló hízalására, miután az önellátásra törekvő Németországra nézve ez a kérdés igen nagyjelentőségű. A kísérletek során azt igyekeztek megállapítani, milyen mértékben érezhető a hallal, vagy heringgel táplált sertés húsán, illetve zsírján a jellegzetes halíz és szag. Hat-hat sertéssel folytatták a kísérleti hízalást, minden csoportban más-más elosztásban adagolták a heringet és halliszet. A sertések levágása után alaposan megvizsgálták a nyershúst, majd különféle hentesárúka dolgozták fel. Elsősorban a hallal táplált sertések hátszalonnájából vettek mintát és megállapították, hogy a halliszettel etetett sertések szalonnája alig különbözik a takarmánnyal táplált sertések szalonnájától, mert annak színe és keménysége normális volt. Ezzel szemben a heringgel hízalt sertések szalonnája sárga és lágy volt. A halíz és szag legerősebben a zsíradékon s a sovány húsánál volt tapasztalható.

KÖZGAZDASÁG

Megbénult a h. yadmegyei állatkivitel a nagymértékben fellépett száj- és körömfájás miatt

A földművelésügyi minisztérium bizottságot küld ki Dániába egy új oltóanyag tanulmányozására, amely egy évig megóvja az állatokat a fertőző betegségeikkel szemben. — Déván is megszüntették az országos és hetiállatvásárokat

Déva. Saját tud. Szarvasmarhánik egyik legnagyobb ellensége a száj- és körömfájás. Ez ellen a betegségre eddig ugyiszólva semmit sem tudtak tenni olyan mértékben, amely valóban hatásosnak volna nevezhető. S ez a veszedelmes betegség, amely a tavaly a Bánátságban lépett fel, egy éve tartja béklyóban nemcsak a helyi piacot és az állatexport fejlődését is. Télen, mikor az állatokat zárt istállóban tartják, a betegség csak szörványosan fordul elő és terjedése is kisebb mértékű, most tavasszal azonban, amikor az állatokat a legelőre kicsapják, tömegesen fertőződnek.

Hunyad megyében egelőször a szásvárosi járásban lépett fel a betegség, onnan majdnem az összes járásokba behatolt, úgy hogy a dévai megbetegedések nagy számára való tekintettel a megyei, illetve városi állatorvosi hivatal május 27-én a polgármesteri hivatal 3765—1939. számú rendeletével Déván is megszüntette az összes heti és országos állatvásárokat.

A betegség kihatása az állatexportra

A betegség az állatexportra nagy mértékben bénító hatással van. Az angol hatóságok a palesztinai exportot emiatt szüntették be teljesen. Az utóbbi időben ujjában megnyitott görög piacot is éppen emiatt megint betiltották, úgy hogy jelenleg a megyei export csupán Németország felé irányul. Ez a piac azonban kevésbé kedvező, mint a többi piacok. A szarvasmarha ugyan exportálható a betegség ideje alatt is, mivel a kolozsvári bakteológiai intézet szérumot bocsát az exportőrök rendelkezésére, amellyel az állatot beoltják és ezzel két hétre immunissá teszik az állatokat, meggátolják vele az állatoknak utközben való megbetegedését. Szükséges ez az intézkedés azért, mert az egészséges állapotban megvásárolt állatok a vagonokban s az állomási itóhelyeken is fertőződhetnek.

Bizottság megy ki Dániába

Hir szerint Dániában olyan szérumot fedeztek fel, amellyel egy egész évre immunissá lehet tenni az állatokat a száj- és körömfájás ellen. Tekintettel arra, hogy ez az ország nemzetgazdaságára tekintetben nagyjelentőségű kérdés, a földművelésügyi miniszterium el is határozta, hogy bizottságot küld ki Dániába ennek a szérumnak a tanulmányozására. Szükséges ez a tanulmányozás azért is, mert például nálunk háromféle bacillusa is van ennek a betegségnek s így előfordul, hogy a már fertőzött állat újból megfertőződik, mert első fertőzése más bacillustól eltérő bacillusa van s ezért szükséges a szérumnak az itteni viszonyokhoz való alkalmazása, illetve megváltoztatását tanulmányozni.

Visszamaradt az állatok hizlalása is

A betegség a gazdákat a szarvasmarha hizlalástól is teljesen visszatartotta. Félnek a gazdák most hizlalásra állatokat beállítani azért, mert a betegség után legalább 40 napig nem lehet exportra eladni az ilyen állatokat, eltekintve attól, hogy a betegség alatt lesóványodtak. Ha a daniái szérumkísérletezés eredménnyel járna, úgy a hizlalás is folytonos lehetne s az exportra sem lenne meg ennek a betegségnek ez a káros kihatása. A betegség a tejfeldolgozó üzemek működését is nagyban akadályozza.

Mi a gazdák kötelessége

Nem érdektelen a gazdák kötelességeiről is írni a veszedelemmel kapcsolatban. Tekintettel a betegség elterjedt voltára, a gazdák jól teszik, ha a betegség egyszer már náluk fellépett, ha az összes állatokat megfertőztetik, hogy essenek egyszerre keresztül a bajon. Így könnyebb a kezelés is, s nem teszi ki magát a gazda a veszedelmes fertőződésnek. Megbízható orvosságot kell használni. Az állatokat a betegség ideje alatt szabad hajtani, mert ebben az esetben nem hull le az állat körme, továbbá a betegség lefolyása után tíz napig az állatot munkára nem szabad hajtani, mivel a betegségből szivgyengeség ered. Ha ez a szivgyengeség nagyobb mérvű, úgy az állatnak két-három napig egy liter fekete-kávé kell adni. A tehenet a betegség ideje alatt

is rendszeresen kell fejni, de a tejet felhasználni nem szabad.

Megszűntek a dévai állatvásárok

Mint előbb írtuk, a dévai heti és országos vásárok is megszűntek. A polgármesteri hivatal szigorú utasításokat adott ki a betegség bejelentésére vonatkozólag, amelyeknek megszegését szigorúan büntetik. Mondanunk sem kell, hogy a daniái szérum-ügy iránt az egész gazdaközönység élénk figyelemmel érdeklődik. K. K.

AZ E. M. E. SZOKÁSOS TAVASZI MÉHESZETI TANFOLYAMÁT a folyó évben június 3-tól 12-ig rendezi meg. A 10 napos tanfolyam teljesen ingyenes, csupán a jelentkezésnél 100 lei beíratási díj fizetendő az Erdélyrészi Méhész Egyesület pénztárába, Cluj Str. Regalá 16. A részvételi szándék legalább 5 nappal a tanfolyam kezdete előtt bejelentendő. A tanfolyamon bárki résztvehet korra való tekintet nélkül.

Árlejtések Szamos tartományban. Kolozsvár. Saját tud. Szamos tartomány területén közelebbi-ről a következő árlejtések lesznek: A kolozsvári dohánygyár június 6-án versenytárgyalást tart 500 köbméter ládadesőka beszerzésére. — Az „Ocna Dejului” üzem Décen június 2-án tart árlejtést tűzifabeszerzésre. Az üzem részére körülbelül 3500 vagon, a személyzet részére pedig 500 vagon bükk tűzifa szükséges. — Nagyvárad város hivatalainak tűzifával való ellátására június 10-én tartanak árlejtést. Beszerzésre kerül 450 vagon tűzifa.

A GYÜMÖLCSFÁK KÁRTEVŐI címen egy új füzet jelent meg az EMGE Irodalmi és Könyvkiadó-Vállalati Szakosztályának kiadásában. A füzetet jellegzetes kép díszíti, amelyek a gyümölcsfák leggyakoribb kártevőit és az általuk okozott károkat ábrázolják. A füzetet Török Bálint, az EMGE Gyümölcsészeti Szakosztályának előadója írta, tudományos alapon, népies modorban, a gyakorlati szempontok szemelőttartásával. A füzet megrendelhető az EMGE-nél, Cluj, Str. Regalá 16 szám alatt. A megrendeléssel egyidejűleg a füzet ára is beküldhető. Egy füzet ára 10 lei, mely összegben a postai portó is bennefoglaltatik.

Árlejtések

Lakás	Hűtőféle
szavanként 3 lei	szavanként 3 lei
Kiadó butorozott szoba, egy piano eladó vagy bérebeadó. Nagyvárad, Duca-utca 11. szám.	Jó otthonra talál kéttágu uricasládánál házi munkában segédkező szelíd árva vagy félárva leány. Erdeklődni lehet Bogsch Bélánénál, — Nagyvárad, Str. Várcele No. 1. alatt.
2 szobás utcai lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Sorbul 29. szám.	Magánház Olasziban eladó. Ertekezni d. u. 2-4-ig. Tel. 22-98. Ügynököket díjazunk.
Kiadó azonnal különbejárta butorozott szoba, fürdőszobával. Nagyvárad, Averescu-utca 37.	Allást nyec szavanként 2 lei
Nyáralók, üdülők figyelmébe! Nagyvárad szőlőhegyen lévő szép villa lakásban butorozott szobák, elsőrendű ellátással üdülő betegeknek is kiadók. Közelebbi megtekinthető a kiadóhivatalban.	Keresünk azonnalra, lehetőleg román eredetű fiatal kiadószolgálatot. „Vulcan”, Nagyvárad, Bd. Regele Ferdinand 1.

LEGUJABB

Dél-Amerika három állama megtiltotta a kivándorló zsidók partraszállását

Palesztinában is rendőri eljárás indult 400 zsidó bevándorló ellen

Genfből jelentik: A genfi kivándorlási és jótekonysági szervezethez hivatalos értesítés érkezett, amely szerint a kubai, uruguay-i és kolumbiai kormány megtiltotta zsidó bevándorlók partraszállását. Washingtoni jelentés szerint az elmúlt napokban három tengerjáró gőzös vetett horgonyt különböző kubai kikötőkben, hogy zsidó kivándorlókat tegyen partra. Ezek közül csak alig néhányat engedtek be a kubai hatóságok. A töb-

biket megkísérik Panamában vagy Chilében elhelyezni.

Jeruzsálemi jelentés szerint a napokban egy angol cirkáló feltartóztatott egy utasokkal teli hajót, mely 400 illegális zsidó bevándorlót akart becsempészni Palesztinába. A bevándorlókat Halifaxban rendőri őrizet alá vették. Ezek ellen a bevándorlási rendelet megszegése miatt vádat emeltek, de büntetésük kitöltése után Palesztinában maradhatnak.

A cseh-morva protektorátussal elégedetlen volt cseh katonák légiót akarnak szervezni Lengyelországban

Az angol külügyi hivatal közép-európai szakértője tíz napig tartó látogatásra Varsóba utazott

Varsóból jelentik: Prhala tábornok szombat óta Varsóban tartózkodik és egyre-másra adja nyilatkozatait a lengyel sajtónak. Nyilatkozataiban többek között azt mondja, hogy nincs megelégedve a cseh-morva protektorátusban uralkodó viszonyokkal és Lengyelországban akar megtelepedni. Kijelentette még, hogy cseh légiót szeretne szervezni Lengyelországban. Az Express Poranny értesülése szerint az elmúlt két hét alatt több mint ezer volt cseh katonát ment át Lengyelországba, hogy tovább utazzék Angliába. Ezeknek legnagyobb része repülő. Azért mennek Angliába, mert azt hallották, hogy ott keresik a kiképzett

repülőket.

Londonból jelentik: Angol politikai körökben nagy feltűnést keltett a Daily Express jelentése, mely szerint sir William Strang pütkösd hétfőjén Varsóba repült és mint az angol nagykövét vendége tíz napig marad ott. Strang tudvalevően az angol külügyi hivatal közép-európai szakértője és a cseh válság legforróbb napjaiban Prágában jelent meg, hogy a helyszínen tanulmányozza a helyzetet. Mostani varsói útja tehát nagy figyelmet érdemel még az esetben is, ha Londonban félhivatalosan azt hangoztatják, hogy sir William Strang pihenés céljából utazott Varsóba.

Molotov külügyi népbiztos beszéde a hármass egyezményről

A szovjet kifogásolja, hogy az egyezményt Anglia összefüggésbe akarja hozni a népszövetségi rendszerrel

Londonból jelentik: Molotov külügyi népbiztos szerdára bejelentett beszédétől várják angol sajtókörökben a hármass egyezmény megkötésének bejelentését. Habár az angol sajtó nagy többsége már befejezett tényként beszél a hármass szövetségi szerződésről, vannak olyan sajtóhangok is, amelyekből arra kell következtetni, hogy bizonyos nehézségek még mindig mutatkoznak a hármass egyezmény végleges megkötése körül. Ezekkel az ellentéttekkel magyarázzák Maisky londoni szovjet nagykövét keddi látogatását a külügyi hivatalban. A lapok szerint Halifaxnak sikerült eloszlatni a Maisky részéről hangoztatott aggályokat. Maisky elsősorban amiatt aggódik, hogy Anglia a népszövetségi alapszabályokkal akarja összehangba hozni az új együttes szövetségi rendszert. A szovjet ebben csapdát sejt és attól tart, hogy az együttes rendszer hatékonyságát csökkenteni az angol javaslatnak az a pontja,

mely ezüskés esetén az alapokmány szankciós szakaszának alkalmazását helyezi kilátásba. — Moszkva tart a angol halogatási taktikától és úgy látja, hogy adott esetben értékes és döntő napok mennek veszendőbe a szankciós szakasz alkalmazása folytán. Az angol lapok szerint Halifax kijelentette, hogy Anglia nem ragaszkodik a szankciós szakasz alkalmazásához és a további aggályokat is sikerült eloszlatnia.

Moszkva újabb követelése

Párizsból jelentik: A francia sajtó úgy értesül, hogy Moszkva az utolsó pillanatban újabb követelésekkel állott elő. Párizsban úgy találják, hogy Moszkva túlzottan bizalmatlan. A lapok szerint sem Londonnak, sem Párizsban nincs szándékában csapdába csalni a szovjetet.

Házkutatást tartottak a vörös hadsereg főnökénél. Lázadás vádjá miatt agyonlőtték az orosz haditengerészet két vezetőjét

Moszkvából jelentik: A jelek szerint igazak azok a hírek, hogy a vörös hadsereg vezérkarában újabb tisztogatási akció indult meg. Moszkvában már napok óta forgalomban vannak ezek a hírek, anélkül, hogy az akció jelöl közelebbi részleteket lehetett volna megtudni. Most aztán lényegre jött, hogy a GPU a vörös hadsereg vezérkarának hivatalos helyiségeiben több házkutatást tartott. Berija belügyi népbiztos, a GPU főnöke, személyesen ellenőrizte a házkutatás-

kat, amelyeket a vörös hadsereg főnökének, Saposnikov tábornoknak dolgozó szobájában tartottak. Azt nem sikerült megtudni, hogy Saposnikov most hol tartózkodik. Különböző hírek terjedtek el Frinovszky volt haditengerészeti népbiztos személyével kapcsolatban is. Eszerint Frinovszky lázadást szervezett a tengerészek között és április 23-án öt és Smirnovot, a haditengerészet első politikai biztosát elfogták és agyonlőtték.

Az egykori Schuschnigg-kormány két volt miniszterét vizsgálati fogságba helyezték

Bécsből jelentik: Draxler volt osztrák pénzügyminiszter és Ludwig volt osztrák sajtófőnök és miniszter vizsgálati fogságba került. A két volt osztrák miniszter eddig is internálva volt. Draxler ellen az a vád, hogy minisztersége alatt csalárd pénzügyi tranzakciókat hajtott végre. Ludwig ellen pedig az a vád, hogy nagy megvesztegetési pénzeket fizetett bel- és külföldi újságíróknak a titkos sajtóalapból.

A japán-kinai háború eddigi mérlege

Hatvanezer halott a japánoknál, 936 ezer a kínaiaknál

Tokióból jelentik: A japán-kinai háború eddig közel egymillió emberéletet követelt áldozatul. A japánok hivatalos kimutatása szerint a harcokban április végéig 59 ezer 998 japán katonát esett el. A kínaiak vesztesége 936 ezer 346 halott.

Cáfolják az olasz hadsereg német főparancsnokság alá helyezéséről szóló lapjelentéseket

Hamis hír Jugoszlávia felosztásáról

Berlinből jelentik: Illetékes helyen értelmetlen ostobaságnak minősítik azokat a külföldi lapjelentéseket, hogy az olasz hadsereget június elsejével német főparancsnokság alá helyezik. Erélyesen cáfolják azt a felelőtlen híresztelést is, hogy Németország és Olaszország megegyezett volna egymás között Jugoszlávia felosztására nézve. Nyilvánvaló, mondják, hivatalos német körökben, hogy ezt a hamis hírt csak azért terjesztik, hogy megzavarják a német-jugoszláv baráti jóviszonyt és megmérgezzék vele Pál kormányzóherceg berlini látogatásának légkörét.

Szlovákiai helyzet olasz megvilágításban

Az elégedetlenek egyrésze Lengyelországhoz keres csatlakozást

Rómából jelentik: A Tribuna pozsonyi jelentést közöl a szlovákiai helyzetről. A cikk többek között a következőket mondja:

— A politikailag tapasztaltabb memzedék az első pillanattól kezdve kételkedett abban, hogy Tisonak sikerülni fog leküzdeni azokat az óriási gazdasági és pénzügyi nehézségeket, amelyekkel az új állam szembetalálta magát. Sajnos, az események a sötétlenlátóknak adtak igazat. A gazdasági élet teljes és tökéletes megbénulása, az árak félelmetesen gyors emelkedése, a pénz értékének csökkenése, a külföldi tőke menekülése, a munkanélküliség szédületes emelkedése, a Szlovákiában maradt cseh katonák eltávolításával járó nehézségek és az a hír, hogy a gabonaraktárakban már csak három hónapra elegendő készlet van: mind-mind olyan tényezők, amelyek valóságos pánik-hangulatot teremtettek az országban. Növeli a nehézségeket, hogy a katolikus papság, mely eddig Tisoék híve volt, ma már szembe fordult velük, mert arra a meggyőződésre jutott, hogy Tiso politikája nemcsak a katolikus érdekeknek, hanem a szlovák nemzet egyetemes érdekeinek is ártalmára van. Az elégedetlenek egyrésze a Lengyelországhoz való csatlakozásban akar a helyzetjavításra megoldást találni.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT